A. 12.223.

RAHVA Laulik

KOGU
KÕIGE LAULDAVAMAID LAULE

G. PIHLAKASE KIRJASTUS
TALLINNAS

A. 12. 223.

RAHVA
LAULIK

Kogu kõige lauldavamaid laule.

G. PIHLAK'A KIRJASTUS — TALLINNAS 1931

J. Rataſepp'a trükk — Tallinnas,
Lai tän. 43.

1.

Aeg kaob kiirelt, ligemale liigub
Meil waikſel ſammul lahkumiſe tund.
Su elupaat ſiis kaugel laintel kiigub
Ja ſõbraringiſt näed ſa waikſelt und.
Aeg kallis on, ſeſt iialgi
Ei tule ta ſull' tagaſi!
Nüüd kõigile weel: ela hästi!
Me wendeks jääme igawesti!

Nii kaob õnn, kui metſik elulaine
Ta kõrgelt lööb ja alla wahutab;
Mis armastand, ei ſeda ſina waene
Nüüd enam näe, ſeſt haud ſind lahutab.
Klaas kätte, ſõber, ſõbrale
Weel joome õnne järele!
Me loodame, et lahkumine
On kord weel jällenägemine!

2.

Ambroſius on ladna mees,
See Torma jaama kõrtſimees.

Ta tegi uhke jõulupuu,
Mis kiitis terwe rahwaſuu.

Siis ſõitis kokku iſandaid,
Kuid kõigil polnud emandaid.

Ma ennaſt halwaks lugeſin
Ja taha nurka pugeſin.

Sääl teiste hulgas oli juut,
Kes muide muſhik ladna gut.

Ta rääkis wene keelt kui wett
Ja kõigil naistel ſuudles kätt.

Ja ſakſa keelt weel pealegi;
Ei mina mitte kumbagi.

Kui jõulupuu ſai ehitud,
Sai mindki juure kutſutud.

Puu otſas ripp'ſid kompwekid,
Puu ümber iſt'ſid antwärgid.

Kuid ſüüa, juua ſain ma küll,
Et lõpuks pää oli üsna hull.

Kui tulel küünaldeſt ſai wõit,
Siis algas kibe kojuſõit.

Ma kolistaſin wankriga,
Kui ſakſad ſõitſid ſaaniga.

Kaks hobuſt perastikku ees,
Ambroſius oli kõige ees.

Ambroſius ja ta emand ka
On lahked, et ei makſa rääkida.

Rahwalaul.

3.

Ants läks naiſt koſima,
Sai ſuure naiſe ta.

Ants iſe kui õlekõrs,
Naine aga kui õlletõrs.

Kohe pääle pulmaſid
Ants naiſel andis urwaſid.

Ants iſe läks woodisſe,
Pani naiſe toobrisſe.

Seſt juhtus õnnetus:
Naine Antſul jäi küürakuks.

4.

Ants oli aus ſaunamees,
Saun oli ſuure metſa ſees.
Hundid, karud käiſid ſees,
Rebane istus ukſe ees.
Ants läks mõiſa kaebama
Suure uhke töllaga:
Seitſe ſiga tölla ees,
Wana emis kõige ees.
Puupöör oli pükſi ees,
Saſis habe rinna ees.
Sambla tort oli piibu ſees
Iſe kõige auſam mees
Selle ſuure walla ſees.

Rahwa ſuuſt.

5.

Armukene, miks ſa mures,
Miks ſu ſüda kurbuſt täis?
Sind ei jäta ma ka ſurres,
Minu ilus eluõis!

Kustuda wõiks kuu kume,
Tähte hiilge taewa teel;

Pimeks minna päikſe jume,
Aga mitte minu meel!

Närtſida wõib leht ja rohi,
Mitte arm mu ſüdames;
Seda unusta' ei tohi,
Kus ſa kõnnid iganes:

Südamesſe olen pannud,
Oma ſüdamesſe ſind;
Selleſt ſulle teatuſt annud:
Miks weel mures ſinu rind?

Saada kaugel, ſaada ära
Hirmupilwed hingemaalt;
Oota õnne hilja, wara
Armastuſe rooſiraalt!

A. Reinwald.

6.

Eesti, mu armas, kallis kodumaa,
Mu ilus maa, mu püha maa!
Ma lähen läbi ſinu eeſt
Su priiuſt kaitstes tuleſt, weeſt,
Et wabana wõiks õitsta ſa!

Koidu ja Hämariku kodumaa,
Mu ſünnimaa, mu laulumaa!
Kes oma maa ja merega
Said wabastatud werega —
Jää ſeisma ſa, mu Eestimaa!

Jumal ſind kaitsku, kallis kodumaa
Su rahwaga, ſu rahwaga!
Kui juhib ta ſind tõe teel

Ja ustawaks jääb sinu meel —
Siis seisad sa, mu Eestimaa!

P. Grünfeldt.

7.

Eesti pojad, edasi,
Astkem oma radasi!
Laulgem rõõmsast Loojale,
Pidu päewa toojale!
Lipumees rongi ees
Lehwitagu lippu käes!
Lauldes rõõmu radasi
Eesti pojad, edasi!

C. R. Jakobson.

8.

Eestimaa, mu isamaa,
Kuis mull' armas oled sa!
Murrawad ka tormid, tuuled
Sinu wiimsed tammepuud,
Siiski hüüawad mu huuled:
:,: Eestimaa, sull' annan suud. :,:

Eesti waprad wanemad
Mäelt waikselt waatawad,
Pääs on nendel elukroonid,
Wõidulaulud nende suus,
Neil on kuninglikud troonid,
:,: Kuldsed kandled palmipuus. :,:

Eestimaa, su mehe meel
Pole mitte surnud weel!

Peab ſurm ka rohket löikuſt
Suure ſõjakäraga:
Truuiks jääme iſamaale
:,: Wiimſe weretilgani! :,:

Willi Andi.

9.

Eeſtlane olen ja eeſtlaſeks jään,
Kuni ma elan ja hauasſe läen.
Eeſtlaſeks taewas mull' elu on annud,
Eeſtlaſeks ema mu ilmale kannud,
Eeſtlaſeks ema mind imetand rinnal,
Eeſtlaſeks astun ma iſamaa pinnal.
Eeſtlane olen ja eeſtlaſeks jään,
Kuni ma elan ja hauasſe läen.

Eeſtlane olen ja eeſtlaſeks jään,
Kuni ma elan ja hauasſe läen.
Eeſtlaſe waim mul ſoonte ſees wehib,
Eeſtlaſe ſüda mu rindu mul ehib,
Eeſtlaſe keel minul huulte pääl kõlab,
Eeſtlaſe meel minul mõtetes helab.
Eeſtlane olen ja eeſtlaſeks jään,
Kuni ma elan ja hauasſe läen.

Eeſtlane olen ja eeſtlaſeks jään,
Kuni ma elan ja hauasſe läen.
Eeſtlaſe nime ma austuſeks pean,
Armastuſt tema ſees aſumas tean;
Pakutaks kuulſuſt ja pakutaks raha:
Eeſtlaſe nime ei jäta ma maha.
Eeſtlane olen ja eeſtlaſeks jään,
Kuni ma elan ja hauasſe läen.

Eeſtlane olen ja eeſtlaſeks jään,
Kuni ma elan ja hauasse läen.
Eeſtlaſeks ſurmani ennaſt ma hüüan,
Eeſtlaste hääks mina elada püüan;
Eeſtlaste õnnetuſt tahan ma maitsta,
Eeſtlaste õnne ja õnnistuſt kaitsta.
Eeſtlane olen ja eeſtlaſeks jään,
Kuni ma elan ja hauasse läen.

M. J. Eiſen.

10.

Kaunistagem eesti kojad
Kolme kodu-wärwiga,
Wõtku nendel eesti pojad
Ennaſt ükskord ühenda',
Wõtku kuldſe armuköie
Wenna-arm neil' weerita'.
Wastaku neil' wägew hüüe:
Eesti, Eesti, ela ſa!

Sinine on ſinu taewas,
Kallis eesti kodumaa;
Oled kord ſa ohus, waewas,
Wõtkem ſinna ſilmata:
Truuduſeſt meil' tunnistagu
Taewaſina määratu,
Ustawatel ſoowiks ſaagu:
Eesti, Eesti, ela ſa!

Muſt on meie mullapinda,
Mida higis haritud,
Muſt on kuub, mis eesti rinda
Wanaſt juba warjanud:
Eesti maad, ta keelt ja rahwaſt,

Minu laul, ſa ülenda,
Sellel' koſtku koorid wahwaſt:
Eesti, Eesti, ela ſa!

Walges ehtes eesti kaſed
Kaunistawad kodumaad,
Puhtalt eesti neiu põſed
Rooſi-ilul lehkawad.
Puhas wanemate wiiſi,
Ära lõpe iial ſa,
Istutades õrnu õiſi:
Eesti, Eesti, ela ſa!

Sinine ja muſt ja walge
Kaunistagu Eestimaad,
Wili wõrſugu ſiin ſelge,
Paiſugu tal täieks pääd!
Wapraſt meeleſt, wenna-armuſt
Eesti kojad kõlagu,
Koſtku taewa poole põrmuſt:
Eesti, Eesti, elagu!

M. Lipp.

11.

Ei ſa mitte waiki olla,
Lauluwiiſi lõpeta —
Waikimine oleks wale
Sunniks ſüdant lõhkema.

Tahan õige taſa laulda,
Taſa kannelt helista;
Et ei ſind, mu kõigekallim,
Lauluga ma tülita.

Aga kui torm minu kandlilt
Kostab siiski kõrwu sull,
Siis sa ise oled süüdi:
Miks nii armas oled mull?

Anna Haawa.

12.

Hele täht sa waikselt wilgud,
Sinetawast taewast pilgud.
Ära peida minu eest,
Oma lahket silmakest;
Sinu juurde üles sõuda
Soowiksin siit ilmast jõuda,
Säält siis armsamale ka
Paistaks hele tähena.

Paistaks üle uinwa ilma,
Kallimale sinisilma.
Sinna laulust peletaks
Oma armu seletaks.
Räägiks talle walust, waewast,
Räägiks talle õnne taewast,
Kuni waikselt uinuks ta
Une hõlma magama.

Aga pisar läigib laugel,
Hele täht on minust kaugel,
Kaugel taewa küljes ta.
Ei mu laulu kuule ka
Istun üksi, waatan üles.
Tähekene taewa küljes,
Kaugel täht on taewa teel,
Kaugemal mu kallim weel.

Ära otsi õnne ſäält,
Jialgi ſa ſiniſilmaſt,
Ära otſi õnne ſäält
Kes nii waga näha päält.
Petlik ſiniſilma ſära,
Südameſt wiib rahu ära.
Õige õnn ei aſu all,
Waid on kõrgel ülewal.

Rootſi keeleſt.

13.

Hellad wennad, aſtkem kokku
Lustipidu laua ümber;
Tõſtkem klaaſid, tõſtkem toobid,
Laskem priiuſt elada.

Lapſepõlwe ladus lootus,
Mis mu kaiſus enne kaswas
Mängimiſel pehmel murul:
Ärka jälle ülesſe!

Laena julguſt, laena jõudu
Targa tööde toimetuſel,
Wahwusta ſa meie waimu
Õnnistuſeks iſamaal'.

Hellad wennad, tõſtke toobid
Nende meeste auks, õnneks,
Kes on tähtſa tegudega
Eesti põlwe parandand.

Hellad wennad, joogem jälle
Neile heldeil emadele,
Kes on kannud kangeid poegi,
Kaunid tütreid kiigutand.

Joogem noorte neiudele
Tühendeles kannud, toobid,
Kübart kergitades kõrges:
Eesti neiud elagu!

Täitkem toobid ääretaſa,
Andkem ohwrit Eesti mullal,
Mis on muiſtſel ajal joonud
Wahwa Eesti meeste werd.

Joogem rõõmſalt jälle, wennad,
Seſt weel elab Eesti ſugu,
Kaswateleb kangeid poegi. —
Eesti ſugu elagu!

M. Weske.

14.

Hinge hellal igatſuſel
Toonud tormid tuska nüüd.
Ohkan hommikul ja õhtul:
Kaugel, — kaugel minu hüüd!

Tuuled, andke mulle tiiwad,
Päike, anna walguſt mull', —
Et ma jõuan ſinna maale,
Mis kord lehwis koidikul.

Anna Haawa.

15.

Iſamaa hiilgawa pinnala paistab
Kodu meil kaunike, kallike!
Iſamaa ſinawalt wõlwilta waatwad
Wilkuwad koidud meil orusſe.

:,: Hoi la, la, la, la, la,!
Ditse ja haljenda, eestlaste maa! :,:

Kukulind kaunisti körwu meil kostab,
Üratab ülesse looduse:
Helinal õhud ja hääled meil hüüdwad,
Helinaid saadawad südame.
:,: Hoi la, la, la, la, la!
Ditse ja haljenda, eestlaste maa. :,:

Walwamas isamaa waim meie wahel,
Looduses liikuma lennula;
Süda ei aina wõi wangis sa wiibi, —
Hõiska ja helise õnnes sa!
:,: Hoi la, la, la, la, la!
Ditse ja haljenda, eestlaste maa! :,:

16.

Isamaa ilu hoieldes,
Wõõraste wastu wõideldes
Warisesid waprad wallad,
Kolletasid kihelkonnad
Muistse põlwe mulla alla.
Nende piinad pigistused,
Nende waewa wäsimused,
Muistsed kallid mälestused
Kostku meile kustumata!

Kalewipoeg.

17.

Juba kase ladwalt lehed langwad,
Kõle tuul käib üle kesamaa . . .
Aastakellal rõõmu hääl on lõpnud:
Wiimseid tunde hakkab lööma ta.

Kena päike, kas ſa wäſind oled?
Pikkamiſi pääd ju tõſtad ſa!
Kurwalt oma laſte pääle waatad
Sügiſe neid riiſub armuta.

Kõrged pilwed nagu hirmuſt aetud
Üle maa ja mere lendawad;
Kurehääled haledasti hüüdwad,
Kodu poole nemad tõttawad.

Kodu poole! Kodu — magus ſõna!
Süda kannata! Ei ſinagi
Kaua enam oota! Kodu poole
Kutſub Iſa ſind ka wiimati!

L. Koidula.

18.

Juba kui ma karjas käiſin,
Oli mul üks armuke:
Piigakene walge pääga,
Siniſilma neiuke.

Ei ma neiukeſel ütelnd,
Et ta armas minule;
Ega piigakene ütelnd,
Et ma armas temale.

Teine teiſe näoſt näime
Armu naeratelewat,
Teine tundis teiſe teoſt,
Et me armſad mõlemad.

Iluſama õie wainult
Noppiſin ma temale,
Maguſama marja metſaſt
Tõi ta jälle minule.

Lendas üle heina liblik,
Püüdsin seda pilguga.
Andsin neiule — ta jälle
Laskis selle lendama.

Hüppas oksil linnukene,
Näitas mulle neiuke;
Lendas kõrgel kull või kotkas,
Seda näit'sin temale.

Tema armsam tallekene
Oli armas mulle ka;
Minu puna pullikesel'
Kitkus hoolsast rohtu ta.

Ema õpetatud laulud
Õpetas ta minule,
Isalt kuuldud kaunid jutud
Jutustasin temale.

Punusin ma künkal korwi,
Kaitses karja piigake;
Kirikusse minna mahti
Andsin jälle temale.

Lapsepõlw on ammu mööda,
Karjapõlw on ununend,
Aga kena näoga neiu
Pole iial meelest läind.

19.

Juba lõõrib lõokene,
Juba kukub käoke,
Lehkama lööb lillekene,
Õitsma hakkab õieke,
Süda, sest sütti ka

Lõginal leekima
Suu, hakka sulal sa,
Laulu lõõrima.

Mure kurwastuse kujud
Jäägu minust järele,
Tulgu tuppa rõõmu tujud,
Jäägu õue õhkamine:
Puu pungad puhkewad,
Wee laened weerewad,
Kasud ka kaswawad,
Laulda lasewad!

Tasa pehme tuuletuhin
Puude oksi puudutab,
Waikselt wete woode wulin
Koselt kõrwu kosutab,
See warsti waimustab,
Et rind mul rõõmsaks saab,
Keel laulu lakkutab,
Hästi äratab.

K. A. Hermann.

20.

Jumalaga, kohaw laani,
Jumalaga, ilus ilm,
Jumalaga, lahked laulud! —
Laulja rind on warsti külm.

Oh küll oli õnnis laulda,
Õie-aega kuulata,
Leinas, õnnes laulu sisse
Ise ära sulada.

Aga torm ei sallind laulu,
Tegi haiget minule —

Haiget teha on ju kerge
Waeſe laululinnule.

Jumalaga! pikkamiſi
Waikſemaks jääb minu rind —
Jumalaga! koidupuna
Suud mull' andes ſaadab mind.

Anna Haawa.

21.

Juſt nagu torm ja pikſe hääl,
Kui lainte löögid mere pääl,
Nii kosta ſa, oh meestekoor,
Et rõõmu tunneks wana, noor!
Käi läbi ſa nüüd oruſt, mäeſt,
Täis ſaagu õhk ſu imewäeſt,
Ja kõla läbi ilma aul,
:,: Sa waba Eesti laul! :,:

Oh lehekuu, nüüd tere ſa,
Oh lilled armſa lehiga,
Ja oja, joostes kohinal,
Te linnud lauldes taewa all!
Nüüd rõõmuga me rändame
Küll metſaſſe, küll murule,
Kus ilma ilu näeme,
:,: Mis tekkind tõuſule. :,:

Maailmaſt läbi lauluga!
Kus himu eks ſeal ſeiſata.
Me ſüdant lahkeks laulame
Ja maguſt mõtet meelele.
Täis meestekoor, kui heliſeb,
Head õnne toob ja rahu teeb,

Seſt töſtkem, armſad wennad, häält
Nüüd iga koha päält.

Saksa keeleſt.

22.

Jõe kaldal istub kalamees,
Õng kiigub, liigub lainetes. —
Mees iſe ſihib ſala,
Mil õnge hakkab kala.

Kui lööwad lained liikuma,
Siis õnge wälja tõmbab ta
Ja naeratades ſala
Mees kotti pistab kala.

Kas tunnete te mõnda meeſt,
Kes õnne otſib wete ſeeſt
Ja tihti ſalamahti
Jõe kaldal peab wahti.

Ma tunnen, tunnen palju neid,
Kes nõnda püüdwad ſüdameid.
Kui ühe kätte ſaawad,
Teiſt jälle ihaldawad.

Rahwa ſuuſt.

23.

Jõua ju kaugelta
Mere lainte laugelta,
Paadikene, rannale,
Las' mind armſa rinnale.

Kus, kallis, kurdad ſa!
Laine ehk ſind laewaga
Mattis merde magama,
Surmas ſind ſu armuga?

Oot, oot, mu tütreke!
Homme ſaab ehk peiuke
Meie randa rändama,
Soomeſt ſiia ſõudema.

Küll õhkas neiu rind,
Waikſeks — jäi ka wetepind,
Wood ja tuule hääledki, —
Peig ei tulnud iialgi . . . .

Rahwa ſuuſt.

24.

Jüri tuli müüritööſt,
Tahtis lõunat ſüüa;
Leidis külma ſõõgi eeſt,
Ühwardas naiſt lüüa.

Sõge, mis ſa tõreled!
Kuis ma ſulle keedan?
Puud on riidas jämedad,
Kuidas ma neid lõhun?

Kaſepakku lõhkuda
Minu jõud ei kanna;
Naisterahwas olen ma,
Päälegi weel wana.

Jüri ähkis, lõhkus puid,
Mari kandis kööki,
Aegamööda ſõbraks ſaid
Jälle päraſt ſööki.

Rahwaluule.

25.

Kaljuwald mu iſamaa
Ja Wirumeri tema waim
Ja taewas tema kaitſewall,
Seſt elagu ja koſugu
Ja jäägu ſeisma tormides,
Kus ſeisnud ta.

Tormides on ſeisnud ta
Ja ſaatus walju waimuga
Ta wastu olnud armuta,
Kuid ſeisma jäänd ja ſeisma jääb,
Seſt teda kaitſeb kaljuwaim
Ja taewawäed.

Hoolſasti rahwas
Edaſi püüab,
Lootuſes kindel,
Rõõmulaulul hüüab:
Edaſi, jah, edaſi!
Kui kõik on tüdimata tööl,
Siis lõpp on ööl.
Lõpp on ööl.
Elagu! iſamaale rõõmul kõlab keel,
Meil õnne koit on eel!
Säält kerkib waimu õige walgustus
Ja kaljuwalla iſamaale wabadus!

26.

Kallis Mari, kaugel elad,
Millal kandwad ſind mu käed?
Silmawett ſa tihti walad,
Kurwastuſe päewi näed!

Kallis Mari, kannata,
Sinuſt küll ei lahku ma.

Kallis Mari, kaugel elad,
Harwa kuulen ma ſu häält,
Siiski armas mulle oled,
Aeg ei pööra minu meelt.

Kallis Mari, kannata jne.

Ükski wägi ſiin maailmas
Sinuſt mind ei lahuta.
Kõik muud neiud ſiin maailmas
On kui ilma eluta.

Kallis Mari, kannata jne.

Kindlalt ſeda tahan loota,
Et kord ſaame ühendud.
Kui ka waſt ſee kaua oota,
Ükskord ſaab ſee pühendud.

Kallis Mari, kannata jne.

J. W. Jannſen.

27.

Kas tunned maad, mis Peipſi rannalt
Käib Lääne mere rannale,
Ja Munamäe metſalt, murult,
Käib lahke Soome lahele?
See on ſee maa, kus minul häll
Kord kiikus ja mu iſadel.
Seſt laulgem nüüd ja ikka ka:
See ilus maa on minu iſamaa!

Siin teretawad metſaladwad
Nii lahkelt järwi, rohumaid;

Siin taewa wihmal orus wõrſub
Ja päike paistab wiljapäid.
See on ſee maa j. n. e.

Siin kaswab Eesti meeste ſugu
Ja ſammub wabaduſele.
Siin kaswab priske Eesti neiu
Ja ſirgub Eesti peiule.
See on ſee maa j. n. e.

Siin tõstab rahwa põllurammu
Ja matab endiſt wiletſuſt;
Siin püüab rahwas waimuwalguſt
Ja wõidab endiſt pimeduſt.
Oh töotage ſüdameſt
Me mehed olla igaweſt,
Ja laulgem nüüd ja lõpmata:
Sa koſu, kaswa, kallis kodumaa.

M. Weske.

28.

Kaunimad laulud pühendan ſull',
Wanemateſt armastatud kallis kodumaa!
Wõimſasti tukſub ſüda ſiis mul,
Kui ſulle laulan, mu iſamaa!
Taewasſe tõuſeb tugew lauluhääl
Südame põhjaſt waimustuſe wäel.
Pühamaks paigaks oled mul ikka,
Kuni weel ſüda tukſub mu ſees.
Wõimſasti kõla ſiis, ühine laul:
Õitſegu, kaswagu kodumaa!

Priiuſe päike paistab me maal,
Ruſujateſt wabastatud Kalewite ra'al!

Orjuſe kütked purustud maas,
Muistene priius meil jälle käes!
Särama löönud kodupinnal koit,
Eestimaa taewas wabaduſe loit.
Paremad päewad paiſtma meil jääwad,
Kaunimad ajad ootawad ees.
Wõimſasti kõla ſiis, ühine laul:
Õitſegu, kaswagu kodumaa!

P. Ruubel.

29.

:,: Kel kannel on, :,:
See kõlistagu keeli
Ja näitku Wanemuiſe wägewuſt.
Kel laulu on,
See helistagu hääli
Ja rõõmu tujul andku tunnistuſt:
Teid Looja lahkesti on kaunistanud,
Oh ſiniſilmad, ime iluga,
Teid armastuſe tulel ſütitanud
Ta põlema, ta põlema.

:,: Me neidudel' :,:
Au pühalikult anda
On noorte meeste kohus iganes,
Nad ſaatwad ſüdant õndſa rahu randa,
Kui maailm mäſſab, tormab tuuledes.
Kas lainetagu jõgi, järw wõi meri,
Ma armu kaiſus uinun hingama;
Küll tukſub ſüda, kärmeſt woolab weri,
Mul rõõmuga, mul rõõmuga.

:,: Me kaaſadel :,:
Nüüd tuhat terwiſt toome
Ja ſüdameſt neil' õnne ſoowime,

Neil' kümnekordſed tänulaulud loome,
Et kallis arm meil koſund kaunisti.
Kus elupuhtuſt pühad mõtted kaitswad,
Sääl ilus päike paistab pilweta
Ja abielu õrnad õilmed õitswad
Sääl rahuga, ſääl rahuga.

:,: Oh armastus, :,:
Sa kuldne taewa anne,
Kes langend ilma jälle pühendab;
Ei walitſe ſääl enam wiha, wanne,
Kus armu-ſide hinged ühendab.
Seepäraſt kõliſege, kandlekeeled,
Ja kiitke pruudi, kaaſa armastuſt,
Neil' heliſegu meie lauluhääled
Kõik üheſt ſuuſt, kõik üheſt ſuuſt.

M. Lipp.

30.

Ketra, Liiſu, memme tütar!
Ketra, Liiſu, memme tütar!
Ei mina ketra,
Kõik mu luu ja liha haige.
Ei tema ketra, eidekene,
Kõik ta luu ja liha haige.

Ketra, Liiſu, ketra, Liiſu,
Taat läeb homme Tartu linna,
Toob ſäält ſulle ſarweſaia.
Ei mina ketra jne.

Ketra, Liiſu, ketra, Liiſu,
Taat läeb homme Tartu linna,
Toob ſäält ſulle kirju põlle.
Ei mina ketra jne.

Ketra, Liisu, ketra Liisu,
Taat läeb homme Tartu linna,
Toob säält sulle siidipaelad.
Ei mina ketra jne.

Ketra, Liisu, ketra, Liisu,
Taat läeb homme Tartu linna,
Toob säält sulle siidisukad.
Ei mina ketra jne.

Ketra, Liisu, ketra, Liisu,
Taat läeb homme Tartu linna,
Toob säält sulle uue woki.
Ei mina ketra jne.

Ketra, Liisu, ketra, Liisu,
Taat läeb homme Tartu linna,
Toob säält sulle noore mehe.
Jah, mina ketran,
Kõik mu luu ja liha terwe.
Jah, tema ketrab, eidekene,
Kõik ta luu ja liha terwe.

Rahwaluule.

31.

Kewade kaunimal õitsmise ajal
Kaswas üks kannike karjamaa rajal,
Ehtis ja lehtis ja kaswas ja kosus ja
Õitsis õrnasti.

Kui ta nii õilmitses kaskede warjus,
Tuli ta poole üks lammaste karjus,
Oli nii lahke ja armas ja kallis ja
Kaunis karjane.

Kannike karjaſe kaiſule püüdis,
Ihkas ja õhkas ja ohkas ja hüüdis:
Kui ta mind kitkuks ja kui ta mind katkuks ja
Wõtaks mind ühes!

Karjus ei waatnud, ei kanni ta näinud,
Karjus ei kannikeſt kitkuma läinud:
Istus ja astus ja kõndis ja ſammus ja
Sõtkus kannikſe!

Kannike nuttis nüüd kahwatand palgel:
Kui ma ka ſuren, ſiis ſuren ta jalgel,
Katken ja kaon ja walus ma waon ja
Närtſin rõõmuga!

A. Grenzſtein.

32.

Kewade on kuulus mees
Lahke laulukunsti ſees,
:,: Tal on hääled iluſad,
Hääle mõnud mõjuſad :,:
Kõla, kõla, wäike lauluke
Kewadele kenaste,
Hüüa üle ilmamaa,
Ülle ilma iluſa!

Seſt, mu wäike lauluke
Kõla õige kenaste,
:,: Tea ſind kuuleb kewade,
Kes ſind kutſus ilmale :,:
Kõla, kõla, wäike lauluke
Kewadele kenaste,
Hüüa üle ilmamaa,
Ülle ilma iluſa!

A. Grenzſtein.

33.

Kewadiſel koidu a'al
Kõndiſin ma niidu ra'al.
Tuhat, tuhat piſarat
Heina ladwas kiik'ſiwad.

Küſin ühelt ſedamaid
Piſar, kuſt ſa ſiia ſaid?
Kiigud, liigud tuule ees
Koidu paistel, rohu ſees!

Kostab wastu: kuuled ſa,
Muru all mu kodumaa!
Sinna ſinu wanemad
Muistena meid külw'ſiwad.

Taſa õhtul tuleme
Muiſtſeſt koduſt murule
Öösel teine teiſega
Nutu külwi mõtleme.

Paistab taewas päikene,
Läh'me jälle mullaſſe;
Ö meid walus ilmal tõi,
Seſt ei walguſt näha wõi.

Kuulſin häda, kaebamiſt:
Silmad läikſid piſariſt. —
Palju neid ſiin nutſin ma
Nende hulka kastesſa.

A. Reinwald.

34.

Kiigu, mu paadike, kiigu wee pääl'
Lehwi, mu lauluke, lenda mu hääl!
Lained kõik ſõuawad, kaldale jõuawad.
Kiigu, mu paadike, kiigu wee pääl!

Lainte peal minagi edaſi läen
Kuni ma randa, üht õitſewat näen.
Lju nüüd waljusti, paadike, pikk on tee,
Kiigu, mu paadike, kiigu wee pääl.

J. Järw.

35.

Kilks, kolks! koodid lööwad,
Lapſed puhaſt leiba ſööwad;
Mölder teri jahwatab
Ja ſeſt oma mati ſaab.

Kilks, kolks! koodid lööwad,
Taat ja eit ka toitu ſaawad,
Põlluſaaki kiidawad,
Taewal' tänu annawad.

Kilks, kolks! koodid lööwad,
Rehepeksjad taſu ſaawad;
Töö ſee läheb wilgasti,
Higi langeb tilgasti.

Fr. Hollmann.

36.

Kord elas mölder weski pääl,
Tſimmai ruudi ralla,
Ja tema ilus tütar ſääl.
Tſimmai ruudi ralla!
Ai tſimmai, tſimmai, tſimmaia,
Ai tſimmai ruudi ralla!

Sääl ligidal oli mõiſake, jne.
Ja mõiſas kawal ſulane jne.

See ajas härra kotisse, jne.
Wiis alla weski majasse jne.

Oh tere, armas möldri Mats, jne.
Kus panen ma see kaerakott jne.

Wii üles teise korra pääl', jne.
Mu tütre woodi on ju sääl jne.

Kui wäljas oli pime öö, jne.
Siis nurgas sündis imetöö jne.

Kott hakkas nurgas liikuma, jne.
Ja woodi poole kiikuma jne.

Siis tütar waljust kiljatas, jne.
Ja mamma üles äratas jne.

Oh, rumal, mis sa kisendad? jne.
Sa oleks mõisa härrat saand jne.

Ei mõisa härrat taha ma, jne.
Kui tublit talupoissi ei saa, jne.

Rahwa suust.

37.

Kord ma Peipsi piiril käisin,
Alatskiwil sääl;
Tüki aega mina seisin
Surnuaia pääl.

Sääl on palju inimesi,
Hauas hingamas,
Kalmudel puuristikesi,
Palju seisamas.

Ühe risti pääle nõnda
On sääl kirjutud:

Siia on üht Eesti wenda
Maha maetud.

Tõnis Laks siin omal leidis
Wiimast woodikest.
Mille sisse ennast peitis
Elu waewa eest.

Oli wana Laksi Tõnis
Talu peremees,
Eluaeg ta mõisat teenis
Palehigi sees.

Raskes elus õhkas Tõnis:
Millal saab küll ka
Meie elu paranema,
Saab meil hingemaa?

Wirumaa pool tõusis kära,
Mehed hõiskasid:
„Wennad, sõbrad, lähme ära,
Lähme ära siit!

Wenemaale wirutagem:
Sääl meil isamaa!
Saamarasse sirutagem;
Sääl meil hingemaa."

Seda kuulsid palju rahwast,
Laksi Tõnis ka!
Ühtekokku tõtsid wahwast
Nõu pidama.

Raha nad sääl nõutasid
Katsujatele,
Keda nemad läkitasid
Wolga kaldale.

Kähku mõiſas käeſt andſid
Omad aſemed.
Katsjad aga kaugelt kandſid
Sandid ſõnumed.

Nukralt ſiis köik maha jätſid
Sinna mineki;
Mõiſas paluda nad wõtſid
Kohte tagaſi.

Majad aga ära antud
Juba teistele;
Wõõras mees ju ſisſe pandud
Laksi talusſe.

Raskes elus õhkas Tõnis:
„Kuhu lähen nüüd?“
Sääl ſiis tuli ſurm ja ütles:
„Lähme ära ſiit!“

Seitſe jalga pikkuſele,
Neli jalga lai
Maatükk Laksi Tõniſele
Wiimaks antud ſai.

Siin on armas Laksi Tõnis
Sinu hingemaa.
Taewas aga on ſul õnnis
Päris kodumaa!

J. Weitzenberg.

38.

:,: Koſtke, laulud, eesti keeles, :,:
Koſtke kandle kõlinad,
:,: Eesti keeles, eesti meeles
Ühendage iſamaad! :,:

Ühes meeles, :,: ühes keeles :,:
Wanemuiſe wõimulla.
:,: Koſtke laulud eesti keeles, :,:
Koſtke kandle kõlinad!

:,: Eesti ader harib maada :,:
Haruldaſe hoolega,
:,: Et wõib külwiſt kaſu ſaada,
Walmiſt wilja lõigata. :,:
Nii me maad wõib :,: nimetada :,:
Ükſi eesti nimega,
:,: Laulgem temaſt eesti keeles, :,:
Koſtku kandle kõlinad!

:,: Eesti waim on wastu pannud :,:
Katku, nälja aegadel';
:,: Eesti mehed mõõka kannud
Waluſamat waenlastel', :,:
Waprus on meil' :,: uueſt annud, :,:
Mis me oma alguſel:
:,: Seda laulgem eesti keeles, :,:
Koſtku kandle kõlinad!

:,: Peipſi järweſt Pärnu randa, :,:
Koiwaſt Soome laheni
Ditſeb haljas Eesti pinda,
Ei ſiit lahku ilmaski, :,:
Pakutaks ka :,: palju hinda, :,:
Kullakirstud kuhjani!
:,: Laulgem ſeda eesti keeles, :,:
Koſtke kandle kõlinad!

Soome keele järele M. Lipp.

39.

Kui kalliſt koduſt läkſin
Ma kurwalt kaugele,
Siis ütles kaſe warjus
Mull' hella neiuke:
„Nii ſelge kui ſee allik
On minu armastus,
Siit käib küll õhtuehal
:,: Su järel' igatſus!“ :,:

Ma nägin mõnda kaske
Ja mõnda allikat,
Ma nägin mõnda neidu
Mull' naeratellewat:
Ei olnud kaſk ei allik
Nii armſad ometi,
Ei waatnud wõõras neiu
:,: Nii õrnalt iialgi. :,:

Kui kaugelt jälle koju
Ma rõõmul rändaſin,
Ja allikat ja kaske
Ma jälle terwitan:
Kaſk oli ära kuiwand
Ja allik mudane,
Mu neiu oli läinud
:,: Ju teiſe kaenlaſſe. :,:

M. Weske.

40.

Kui Kungla rahwas kuldſel a'al
Kord istus maha ſööma,
Siis Wanemuine murumaal

Läks kandlelugu lööma.
:,: Läks aga metsa mängima,
Läks aga laande lauluga. :,:

Sealt saiwad lind ja lehepuu
Ja loomad laululugu;
Siis laulis mets ja meresuu
Ja Eesti rahwasugu.
:,: Läks aga metsa jne.

Siis kõlas kaunis lauluwiis
Ja pärjad pandi pähe,
Ja murueide tütreid siis
Sai Eesti rahwas näha.
:,: Läks aga metsa jne.

Ma laulan mättal, mäe peal
Ja hilja õhtul õues,
Ja Wanemuise kandlehääl,
See põksub minu põues.
:,: Läks aga metsa jne.

F. Kuhlbars.

41.

Kui kuuled oma kangelasteſt,
Su eſiwanemateſt rääkima;
Kui kanarpikuſt, koidu kasteſt,
Sul laulu laine kipub kerkima:
Siis wõitakſe ſind Eesti waimuga.

Ja kui ſa kuuled metsa koha
Ja Emajõe laineid langema,
Kui kuuled halja wilja kaha,
Näed Wirumere wahtu lendama:
Siis wõitakſe ſind Eesti waimuga.

Kui kuuled pilwis kõue hääle
Ja näed wälgu terad põlema,
Ning kalju lõhkeb kalju peale
Ja laine tõttab pilwil tulema:
Siis wõitakſe ſind Eesti waimuga.

Kui kuuled Eesti meeste ſõnu,
Kes nooruſeſt ja tõeſt räägiwad:
Kui Eesti linnud ſulle laulwad mõnu,
Sull' Eesti neiu palged punawad:
Siis wõitakſe ſind Eesti waimuga.

Kui jääd ſa kindlaks kodu ſoole;
Ja waenlaſele annad andeks füüd:
Kui waatad wagalt pilwe poole,
Ning tunned ſa kui püha Eesti püüd:
Siis wõitakſe ſind Eesti waimuga.

J. Kunder.

42.

Kui ilma ſünnib inime',
Siis on ta rumal, unine.

Ai-ui-aijaa, laſe lennata
Wiiswersta weerand tunniga!
Pumm! Tſumm widi-ridi pumm!
Tſumm widi-ridi, ſudi-rudi pumm walerui!
Ai-ui-aijaa, laſe lennata —
Wiis wersta weerand tunniga.

Siis aſub ſüdame tal hirm,
Et warsti kätte jõuab ſurm.
Ai-ui jne.

Mil' ſaab ta põrgus heidetud
Ja orgi otſas küpſetud.
Ai-ui jne.

Kuid, ſõbrad, ſee on wale kõik,
Ei põrgu pole paha paik.
Ai-ui jne.

Meiſt mõni mees on põrgus käind
Ja põrgu au ja ilu näind.
Ai-ui jne.

Siit minnes wersta wiis wõi kuus
Sa oled otſe põrgu ſuus.
Ai-ui jne.

Seal ukſehoidjaks kirju kaſs,
Kel ſilm on pääs kui kohwitaſs.
Ai-ui jne.

Seal kartul nagu apelſiin
Ja kaewuweſi ſelge wiin.
Ai-ui jne.

On põrgus nii ſuur tantſuſaal,
Kui Wiljandi kreis Mägimaal.
Ai-ui jne.

Seal igamees teab juba joht,
Kus kohas on ta õige koht.
Ai-ui jne.

Ei kurat ole laita mees,
Tal ſoe ja pehme ſüda ſees.
Ai-ui jne.

Ei ſarwi ma tal pole näind —
Wõib-olla, et nad ära läind.
Ai-ui jne.

Ja ühel kewadſuiſel ööl
Surm ilmus talle wikat wööl.
Ai-ui jne.

Siis kukkus kurat küliti
Ja hing tal wäljas oligi.
Ai-ui jne.

Siis põrgu ſeinad põruſid,
Ja taewaſt ſadas töruſid.
Ai-ui jne.

Siis wõttis Peetrus ſuure ſae
Ja ſaagis läbi põrgu lae.
Ai-ui jne.

Ta hüüdis: koeral' koeramalk!
Waat' ſurm on ikka patu palk!
Ai-ui jne.

Laul olgu lühike wõi pikk,
Peaaſi, et ta õpetlik.
Ai-ui jne.

43.

Kui ma mõtetega ſaakſin
Ühes rännatagi teel,
Jätta jumalaga ta'akſin
Täna wõõraſtega weel.

Üle lainetawa lahe,
Üle wahutawa wee,
Üle wangistawa wahe,
Üle ekſitawa tee.

Koju wanematel lendaks,
Koju wendadele läeks,
Koju õdedele rändaks,
Koju ſugulastel jäeks!

Kodu unustakſin waewa,
Mured mälestuſeſt wiiks,
Tunneks tulewiku taewa
Pilwiſt peaſemassa priiks.

Kodu naeratakſin naljal
Hulga hõiskajate ſeas,
Kodu ſoowituste maljal
Elaks õnnelikus eas.

M. J. Eiſen.

44.

Kui mina alles
:,: Noor weel olin :,:
Lapſepõlwes
:,: Mängiſin :,:

Ei mina teadnud
:,: Muud kui ſeda :,:
Mis mina nägin
:,: Silmaga :,:

Rõõm teeb lastel
:,: Laulu heale :,:
Kaunimaks kui
:,: Kandlekeel :,:

Meie elu
:,: On ſiin ilmas :,:
Nii kui linnul
:,: Okſa peal :,:

Näitab ennaſt
:,: Rõõmus, ſiisgi :,:
Süda on täis
:,: Kurwastuſt :,:

Ei meie tea,
:,: Kas me ſaame :,:
Siin weel kokku
:,: Tulema. :,:

Rahwa laul.

45.

Kui mina olin wäikſekene,
Kaswaſin ma kannikene, allea jne.
Ema wiis hälli heinamaale, allea jne.
Kandis kiigu keſa pääle, allea jne.

Pani käo kiigutama, allea jne.
Suwilinnu liigutama, allea jne.

Sääl ſiis kägu palju kukkus,
Suwilindu liialt laulis, allea jne.

Mina meelta mõtelema, allea jne.
Mõtelema, wõtelema, allea jne.

Kõik ma panin paberiſſe,
Raiuſin ma raamatuſſe, allea jne.

Rahwaluule.

46.

Kui mu kalliſt iſa talu
Jumalaga jätſin ma,
Tundis minu ſüda walu,
Mis ei wõi ma ütelda.

Wärawaſt ma üle wälja
Sõitſin wenna ſaatuſel,
Sõitſin üle kingu ſelja,
Kuſt weel kodu nähtawal.

Wend mul ütles: ära nuta,
Ära enam kaeba nii!"
Mina wastu: „Ära rutta,
Siit näen kodu wiimati!"

„Hoia hobuſt kinni wähe
Laſ' mind waata tagaſi.
Ehk ei ſaa ma enam näha
Iſa talu iialgi!"

Jumalaga, iſamaja,
Armſad kohad, karjamaa!
Taewas anna, mis teil waja,
Jumal küll teid õnnista!"

M. Weske

47.

Kui mühinal helide lainetus kajab
Siit lawale koondunud lauljate ſuuſt;
Kui ſüdameis waimustus wõſuſid ajab
Ja läbistub lihaſt ja läbistub luuſt,
Siis wägewalt wälja keeb tunne me rinnaſt,
Mis koondab ja ühendab hellasti meid,

Laul helinal üle läeb Eestimaa pinnaſt,
Siin kuuljate hingesſe awades teid.
Me ühiſed oleme waimult ja werelt,
Meil ühiſed ſihid on ſilmade ees,
Kas tuleme mandrilt wõi tuleme merelt,
Meil ühine armastus ſüdame ſees,
See armastus elab, ei iialgi ſure,
Mu Eesti, oh ſinule kuulub ju ta,
Seſt ſinule kuulub me rõõm ja me mure,
Su lapſed me oleme, Eestimaa!

Kes kuulete kaunide ſõnade ſõudu,
Kel kallis on kaunima kodumaa muld,
Kel ſoontes ja lihastes jatkub weel jõudu,
Ja ſüdames palju weel peidus on tuld,
Nüüd kodumaa altrile toogem ſee anne,
Et kodumaa kaſu on parim me püüd,
Ja hinges meil waikſesti walmigu wanne:
Waid ſinule, Eesti, me elame nüüd.

P. Grünfeldt.

48.

Kui on kadund kodumaalt
Wiha, waen ja tüli,
Kui on wiimaks otſa ſaand
Kurblik kiuſu küli:
Minu kallim lauluwiis
Peab ſu auks hüüdma ſiis,
Ja ma elan rõõmuga
Sinu pinnal, kodumaa!

Kui on kadund kodumaalt
Wara, küllus, rikkus,

Kui tad kehwus koormana,
Puudus püüdma tikkus:
Oh, siis tahan päewad, ööd
Wende seltsis teha tööd,
Kuni kehwus kaduma
Peab su pinnalt, kodumaa!

Kui on kadund kodumaalt
Truudus, arm ja tõde,
Kui siin waljult wangistab
Walskus wenda, õde:
Siis on algand surma-öö,
Kus ei maksa mingi töö,
Siis ma lahkun nutuga:
Olen hoopis koduta!

G. E. Luiga.

49.

Kui Oru weskist mööda lä'en,
Kaht siniſilma aknal näen,
Seal möldri Tiiu naeratab,
Ta pilk mu südant wangistab.

Uinu, mu kallim, oh uinu,
Maga rahuga!
Unelaulu sul laulan,
Et sa wõiks uinuda.

Ja kui sull' uni ei tule,
Õrnalt kiigutan sind;
Hellalt hõljutan kätel —
Sa ju ei keela mind?

Ti-lullalla, lullalla, lullaa . . .
Kui tahad kuuga mängi'

Wõi tähtedega tantsi'
Siin toon ma sulle nad.

Ti-lullalla, lullalla, lullaa . . .
Tule minu õrna kaissu,
Seal magad sina mureta.
Ti lullalla-lullalla, lei.

50.

Kui rõõmus on mu meel!
Kui lustil laulab keel!
Ma rändan mööda ilma,
Ei karda sooja, külma;
Kord olen siin, kord seal
Ma oma reisi peal,
Ja ikka hüüab mu heal:
Ma olen wäike postimees,
Maailm on lahti minu ees,
Hallii, halloo, hoi lallalla!
On lahti minu ees.

Kas kena kewade,
Ehk sume sügise,
Kas suwi ehk ka tali,
Kui külm on wäga wali,
Mul ikka rõõmus meel
On oma pikal teel,
Ja sekka hüüab mu keel:
Ma olen rõõmus postimees,
Maailm on lahti minu ees
Hallii, halloo, hoi lallalla!
On lahti minu ees.

Kui mina rõõmsaste
Kord jõuan külasse,

Siis kõik mull' ruttab wasta
Ei taha mööda lasta:
Mul kirjad, pakid peal
Need teewad rõõmu ſeal,
Ja wahel hüüab mu heal:
Ma olen wäike postimees,
Maailm on lahti minu ees.
Hallii, halloo, hoi lallallaa!
On lahti minu ees.

Kui mul on otſas tee
Ja jõuan kodusſe,
Siis naine wastu tõttab,
Mu riided ſeljaſt wõtab,
Siis kõigil rõõmus meel,
Et olen elus weel,
Ja ſekka hüüab mu keel:
Ma olen rõõmus postimees,
Maailm on lahti minu ees.
Hallii, hallo, hoi lallalla!
On lahti minu ees.

Kui ükskord ſuren ma,
Eks kõik mind mäleta,
Ma püüdſin õiguſt ilmas
Küll iga mehe ſilmas;
Mu haud ſiis ſeiſab ſeal,
Ja ristil kiri peal,
Mis iſe ſoowis mu meel:
Siin hingab wäike postimees
Nüüd rahul waikſe haua ſees
Hallii, halloo, hoi, lallalla!
Nüüd rahul haua ſees.

51.

Kui ſa tuled, too mull' lilli,
Lillekeſi armastan —
Sügiſe neid wähe leida? —
Lheſt ainſaſt küllalt ſaab.

Ehk waſt juhtud nurmelt leidma
Weel üht hiliſt lillekeſt —
Kõige kallim, oh kui wäga
Tänakſin ſind ſelle eeſt!

A. Haawa.

52.

Kui ſiit pilwe piirilt alla waatan
Üle õitswa Eestimaa,
Nõõmu laulu ſiis maailma ſaadan,
Hüüan walju healega:
Siin on ilus elada!

Kulla lainel wäljad walendawad,
Järwed hõbe ehawad,
Kaugel lehemetſad haljendawad,
Kõue kombel kohawad:
Siin on ilus elada!

Taewa äärel mürab merelagi,
Wiskab wahtu pilwe pool',
Läbi luha hoowab hõbe-jõgi,
Laulab laine koorilaul:
Siin on ilus elada!

Õitswal Eesti wainul käiwad neiud,
Laulwad lusti õite ſeas,
Lehkwas orus aſtwad Eesti peiud,

Hüüdwad rõõmuhäälil reas:
Siin on ilus elada!

Kõrged pilwed nagu luiged lendwad
Ülle maa ja mägede,
Päike, kuu ja koidu tähed rändwad
Lauldes üle jõgede:
Siin on ilus elada!

Siin on ennem hirmu tuuled hooland,
Kui ka lapsukesed leina näind;
Kui ka orja higi walul wooland,
Siiski suu on laulu teind:
Siin on ilus elada!

Wõiksin jõed ja järwed kinni püüda,
Püüda tuult ja linnu häält,
Laseksin neid üle ilma hüüda
Mäe halja harja pealt:
Siin on ilus elada!

Wõiksin taewa wõlwil kirjutada
Hele wälgu walgega,
Tahaksin ta nii siis sõnastada
Paistma eha palgega:
Siin on ilus elada!

J. Kunder.

53.

Kui toonekurg mul poja tõi,
Mul wäikse Willu tõi,
Kes päewad otsa pilli lõi
Ja ikka pilli lõi,
Siis mõtlesin ma kibedalt:
Mis teen ma poisiga?

Kui tuleks mulk kord Mulgimaalt,
Ma annaks karja ta.

Kui poiss ju kaswas suuremaks
Ja pükſid jalga sai,
Ei tooſt ta hooli suuremat,
Waid ikka pilli löi.
Siis mõtlesin ma kibedalt:
Mis teen ma poisiga?
Kui tuleks mulk kord Mulgimaalt,
Ma annaks karja ta.

See waesus, kuri kurnaja,
On igal asjal ees —
Nii Willust saja margaga
Saaks kuulus pillimees;
Kuid nüüd ta kõnnib karjaa'al
Just keset Mulgimaad;
Ja Mulgimaal ta koidu a'al
Lööb luttu sarwega.

54.

Kui weel wanaisake,
Kahekümne-aastane,
Ühel ööl, kuu walgustas,
Oma kallist musutas.
Kui nad seal siis andsid suud,
Laulma kuulsid öökikut.
Selleſt ajast eluteel
Neil ikka soowis meel:
Weel üks kord, weel üks kord, weel üks kord
Palun sind, laululind
Suudle mind!

Kui mu wanaiſake,
Seitsmekümne-aastane,
Kord üht neiut näguſat
Nägi üksi kõndiwat.
Mälestades õhkas ta:
„Uh, peaks kallim elama!“
Nõõmſaks ſai tal jälle meel
Ja lõpuks laulis keel:
Weel üks kord, weel üks kord, weel üks kord,
Laululind, palun ſind,
Laula, mis kord laulſid ſa!

55.

Kui wärawaſt wälja me aſtſime,
Siis tuli meil wastu mu tuike:
Ta piimwalge põſk läks punaſeks
:,: Kuis woolas ſiis weri mu ſüdames :,:

Kui minnes weel ümber pöörſin ma,
Ta nikutas terwiſt mull' peakeſega,
Kui õis, mis õitſeb kewade wäes
:,: Ja rätik, ſee lehwis tal walgemas käes :,:

Ma tõſtſin kübara kõrgele
Ja hüüdſin: elagu hellake!
Ta andis mul kätt ja ſoowis weel:
:,: Mul õitſewat õnne mu tulewal teel :,:

Ma ſammuſin nüüd maanteel, mäe peal
Ja külaſſe tungis mu hüüdja hääl,
Siis laulſin ma leekiwaſt ſüdameſt:
:,: Sind kaitsku ſuur Jumal, mu kallikeſt :,:

Saksa keeleſt.

56.

Kui ööbik laulu lakſutab,
Sääl pärnapuie wilus,
Siis mõni mees waſt aru ſaab,
Et neiuke on iius.
Jah, kui ſee laul meil korda lä'eb,
Ei meie kimpu jää!

Ma pole keele ſolkija,
Ei tea ka, mis on aabits,
Waid waene linakolkija,
Mu päralt wänt ja roobits.
Jah, kui ſee laul jne.

Kui mina ſelleſt aru ſain,
Et peremees ſõi liha
Ja minul paljad kapſad ees,
Siis tõuſis minus wiha.
Jah, kui ſee laul jne.

Ma kauſi ümber keeraſin,
Ja ſõin nüüd liha tangu,
Ning pikapeale koſuſin,
Kuid peremees jäi kängu.
Jah, kui ſee laul jne.

Kui tahan, wõtan priiuſe
Ja nihutan end kõrtſi,
Sääl wiskan kortli näosſe —
Ei minu waim ſiis närtſi.
Jah, kui ſee laul jne.

Kui aknaſt wälja waataſin,
Kõik taewas oli lilla

Ja ſetu walge ruunaga,
Läks üle kiwiſilla.
Jah, kui ſee laul jne.

Üks härra ütles preilile:
„Oh, liebe Klara mein'!
Kui annad mul üks muſuke,
Siis olen ewig dein!"
Jah, kui ſee laul jne.

Kui kümme muſu ſaanud ta,
Siis naerab „Ha-haha!
Küll peakſin loll ma olema,
Kui naiſeks wõtaks ta!"
Jah, kui ſee laul jne.

Hans tahtis minna heinale
Ja wõttis ſelga reha,
Mart tangupudru tublisti
Täis witſutas ſiis keha.
Jah, kui ſee laul jne.

Ma panin piipu tubakat,
Et ſuitſetada wähe,
Jorſs haaras pudruluſika,
Ja walas Maile pähe.
Jah, kui ſee laul jne.

Üks kodukorra paragrahw
Ei luba palju juua,
Kuid haige hambale üks klahw
Wõib ainult terwiſt tuua.
Jah, kui ſee laul jne.

Ma arwan oma aruga,
Et aeg on lõpetada,

Seſt ſeni läbi laulnud ma
Ju ſalme weerand ſada.
Jah, kui ſee laul jne.

57.

Kuku ſa kägu kulda lindu,
Häälitſele hõbenokka,
Kuku meile kuulutuſi,
Häälitſele ilmutuſi,
Weeretele laulu wara
Ketra kuulutuſe lõnga,
Kuju kauni aja kangaſt!

Kui ſa ei kuku, kukun iſe,
Pajatelen pardikene,
Laſen luige laulufida,
Seitsmekordſeid ſõnumida
Wanaſt ajaſt weeremaie
Ilma ajaſt hiilgamaie.

Üks aga ſõnum hülge ſuusta,
Teine lainte tüterilta.
Kolmas ranna kaljudelta,
Neljas näki neiudelta,
Wiies wete emandalta,
Kuues kuude kudujalta,
Seitsmes ſaare taadilt, eidelt.

Kalewipoeg, IV. 1—19.

58.

Kuld rannake!
Mil jõuab laew ſu kaldale?
Ju wara kalli koiduga

Su poole wõtſin purjeta,
Ei weel ſu kauniſt kallaſt näe
Siit üle kõrge lainte mäe.

Kuld rannake!
Mil jõuab laew ſu kaldale?
Weel ikka wõõra ilma piir,
Ei läigi ranna ſiniwiir
Sealt üle elu-mere wee,
Kus lõpeb minu laewa tee.

Kuld rannake!
Mil jõuab laew ſu kaldale?
Ma õhkan ſiin kui wäſind lind,
Et waikne elu-mere pind,
Ei tuul mu laewa lendes a'a,
Ei mina weelgi randa ſaa!

Kuld rannake!
Mil jõuab laew ſu kaldale?
Küll õhtu päikſe paiste käes
Sind wete wirwenduſes näeks,
Oh ſiiski raske, wilets järg,
Seſt tee on hirmus pikk ja märg.

A. Reinwald.

59.

Kuldne õhtupäike,
Ilus oled ſa,
Kui ſa wiimſe läike,
Saadad üle maa.

Ürratad mu meeles
Palwe palawa;
Kuldſes koidukeeles
Ilma tereta!

A. Grenzſtein.

60.

Kurwal meelel kõnnin mina,
Süda rinnus rõõmuta,
Selgeſt waatab taewaſina,
Aga mind ei tröösti ta.

Lustil linnu laulu helin
Kostab kõrwu minule,
Aga rõõmus keelte kõlin
Kurwemaks teeb südame.

Kui on teistel rõõmutujud,
Seiſan mina ſilmawees,
Kurwastuſe leinakujud
Wõtwad aſet minu ees.

Kõik mu õnn ja õitſew ootus
Löppes ära olemaſt,
Seſt mul langes ainus lootus
Külmaſt hauda haledaſt.

K. A. Hermann.

61.

Kus on, kus on kurwa kodu,
Kus on halwa aſeke,
Leſenaiſe nutunurka,
Waeſelapſe warjupaik?

Seal, kus tuul on toa teinud,
Weſi palgid weeretand,
Sadu ſeinad ſammeldanud,
Kaste magand katuſe.

Seal on, ſeal on kurwa kodu,
Seal on halwa aſeke,
Leſenaiſe nutunurka,
Waeſelapſe warjupaik.

Rahwalaul.

62.

Kus pidu iial peetakſe,
Seal näha wõite mind.
Meil käiwad kannud ringi
Ja ülendawad hingi —
Eks juua wõi ju weel.
Ja ega's pole muud, kui pinguta,
Laul käib üle kõige!
Juheirusſa, juheirusſa, juheirusſaſasſa,
Poiſid, pangem torud hüüdma!

Me laulumehed oleme,
Eks ſeda kõik ju tea.
Me rändame ſiin ilmas,
Ei pea ſihti ſilmas —
Eks rännata ju wõi.
Ja ega's pole muud jne.

Kui pidu juba lõppenud
Ja kõigil kurb on meel.
Weel käiwad kannud ringi
Ja ülendawad hingi —
Eks laulda wõi ju weel.
Ja ega's pole muud jne.

63.

Kus Põhja lahe kohiſeb,
Ta kaldal idu idaneb,

Sääl on mu armas kodumaa,
Mis kallim mul weel kullasta.

Sääl org on armſas oraſes
Ja lehtpuu lehkwais õilmetes,
Sääl olin nagu laululind,
Kui armus tukſus õnnis rind.

Ja kui mu wiiſi wiliſes,
Mul kallim kohe lähenes,
Kuid ſiiski armu ſadamas
Meid koduſt walu lahutas.

Ehk kuldne koht nüüd kaugella,
Kuſt lahkuſin ma nutuga,
Mul ſiiski ſinna ſõuab meel
Weel waimus paleuſe teel.

Ja peakſin ma ilmaski
Weel ſinna jõudma tagaſi,
Siis laulakſin ma rõõmuga:
Oh kallis, kaunis Põhjala!

Soome keeleſt wabalt M. Lipp.

64.

Kus ſa käiſid, kus ſa käiſid, ſokukene?
Weskil käiſin, weskil käiſin, härrakene.
Kuidas jahwad, kuidas jahwad, ſokukene?
Suuga jahwan, ſuuga jahwan, härrakene.
Kuidas taod, kuidas taod, ſokukene?
Sarwedega, ſarwedega, härrakene.
Kuidas pühid, kuidas pühid, ſokukene?
Habemega, habemega, härrakene.
Mida ſööd ſa, mida ſööd ſa, ſokukene?

Niſuleiba, niſuleiba, härrakene.
Kuidas karjud, kuidas karjud, ſokukene?
Köki-möki, köki-möki, härrakene.

Rahwalaul.

65.

Kus wiibid ſa?
Sind ootan ma,
Mu päikene, mu armuke!
:,: Maailm läeb õiekuul iluſaks,
Ja minu ſüda läeb kurwemaks. :,:

Mil tuled ſa?
Sind ootan ma,
Mu päikene, mu kewade!
:,: Õiekuul kurwaks läeb minu rind —
Oh Jumal teab, mil näen ſind! :,:

Anna Haawa.

66.

Kuula, kui naabri Mari laulab,
Nõnda, et ööbik teda kuulab;
Ei nii lõo lööritſe,
Naabri Mari laulab.
Ega ööbik häälitſe,
Naabri Mari laulab.

Mehed köik jääwad mõnutſema,
Naiſed ei hakka ſõnutſema;
Köik nad tah'wad kuulata,
Naabri Mari laulab.
Himu ühes kuulata,
Naabri Mari laulab.

Lõbuſat naabri Mariſt neiut
Loodawad mõrsjaks ſaada peiud,
Et ſaaks koju linnuk'ſe,
Kes nii kaunilt laulab;
Korjab hingeſt pinnuk'ſe,
Seſt et ikka laulab.

K. A. Hermann.

67.

Kuule, kuidas hääli elab,
Wanemuiſe kandliſt kõlab:
See on Eesti laul, ſee on Eesti laul!

Kuule, kuidas männik mühab:
Kuidas jõgi jookſul kohab,
See on Eesti laul, ſee on Eesti laul!

Waata, jää ja lumi wälgub,
Päikſepaistel, läiki wilgub:
See on Eesti laul, ſee on Eesti laul!

Waata põhja eha koitu
Wirmaliste leegi loitu:
See on Eesti laul, ſee on Eesti laul!

Igas kohas hääli elab,
Hääli elab, keeli kõlab:
See on Eesti laul, ſee on Eesti laul:

Kui ſul rõõmu, wend, ſiis tule,
Kui ſul kurbus, tule kuule:
See on Eesti laul, ſee on Eesti laul:

M. Weske.

68.

Kännu kukk tuli toaſt wälja,
Raputas ja tegi nalja.

Lendas üle Tohwri aia,
Et ſaaks naabri kanu kaia.

Tohwri kukk aga kodus oli,
Sellepäraſt tekkis tüli.

Tekkis neil ſääl kukeſõda,
Kanad kurwalt waatſid ſeda.

Tohwri Toomas ja ta wend,
Nende käes üks wettind känd.

Kui Tohwri Toomas ſeda nägi,
Et Kännu kukel ſuurem wägi,

Teibapinuſt wäädi tõi
Ja Kännu kuke maha lõi.

Kännu Mihkel aia taga,
Ühwardas ſäält malakaga.

Ära ſina kukke maha lö,
See ei ole mehe töö!

Kuked on küll wäikſed loomad,
Siiski palju kaſu toowad!

Kewadel, kui ilmad ſoojad,
Toowad kanad kirjud pojad!

69.

Kõrges kõlagu Eesti poegade auſus,
Mingu ilutſema õigus armſuſes!
Kauniſt kaswagu nendes teadus ja tarkus,
Walgus walitſegu wabas wõimuſes!

Armsast' õitsegu Eesti tütarde õnned
Püha tulewiku pehmeil tiibadel!
Selgest' säragu nendes headus ja ilu!
Õnnel lehwigu nad õitsma õrnuses!

J. Järw.

70.

Kõrtsist nüüd wälja jah tulen just ma,
Tänaw, küll imelist nägu teed sa:
Paremal, pahemal wiltu kõik näis,
Tänaw, ma märkan: sa purjus ja täis.

Kuu, eks ta winderdi, wänderdi lä'e!
Ülks silm tal wiltu ja teine ei näe:
Purjus küll oled mu silmade ees,
Häbene ometi, elatand mees!

Laternad, oh sa mait, mis ma küll näen,
Waaruwad, wanguwad, kus aga lä'en:
Seisa ei enam nad postide pääl,
Purju nad joonud end kõrtsides sääl.

Kõik on ju purjus, küll wäike ja suur,
Mis teen ma üksi siin, kainuse juur?
See on ju asjata, tuluta ka,
Parem lä'en kõrtsi weel tagasi ma.

H. v. Mühleni järele.

71.

Küll kurblik on poissmehe elu,
Hea meelega wõtaks ma naist;
Aga pagan see teeb mull' pääwalu,
Ei leia ma üht ega teist.

Kuid mis meil wiga elada,
Poiſsmehe-põlwe pidada,
Talutütreid koſida
Ja nendelt muſu norida.
Trullalla, trallalla,
Mis meil wiga elada,
Talutütreid koſida
Ja nendelt muſu norida.

Küll olen ma kosjas ka käinud,
Nii ligidal, kaugemal ka
Ja tihti ka neiduſid näinud,
Kes meeleſt mul ära ei lä'e.

Kuid mis meil jne.

Kord tegin ma ſelleſt ka juttu:
Mu neiu, ma wõtan ſu ä'ä.
Siis anti mul wastuſeks ruttu:
Oh talumats, ſulle ma ei lä'e!

Kuid mis meil jne.

Sul pole ju armastuſt, tundmiſt,
Kui poistel, kes koolitud on.
Sa mõistad küll äestamiſt, kündmiſt,
Kuid ſee pole neidude õnn.

Kuid mis meil jne.

Waat', poiſid, kes elawad linnas,
Kas olgu mis ameti peal,
Need neidude meeleſt on hinnas —
Mis makſab üks talumats ſeal!?

Kuid mis meil jne.

Rahwa ſuuſt.

72.

Küll on kena kelguga
Hangeſt alla lasta!
Ei, oi, kelguga, hangeſt alla lasta!
Kaugel luhal ſärawad
Jää ja lumi wasta!
Oi, oi, ſärawad jää ja lumi wasta!
Lume-helbed hiilgawad,
Puiel ehted uued!
Oi, oi, hiilgawad puiel ehted uued!
Kadakatel karjamaal
Seljas lumekuued!
Oi, oi, kadakpuil ſeljas lumekuued!
Küll on kena kelguga
Hangeſt alla lasta!
Oi, oi, kelguga hangeſt alla lasta!

R. Kamſen.

73.

Küll oli ilus mu õieke,
Küll oli armas mu armuke!
Ei ingelgi iluſam olla wiſt wõi,
Ta armſuſt ei ſõnule ſeada ma wõi.

Küll olin ma õnnelik õiekuul!
Ei ſeda wõi kirjelda' kellegi huul . . .
Ma mõtlin, et igawest' nõnda ſee jäeb,
Kuid lehekuu lennates ära ſiit läeb.

Küll oli ilus mu õieke,
Küll oli armas mu armuke,
Surm tuli ja koſis ta endale
Ja ſüdamewalu jäi minule.

A. Haawa.

74.

Laske sisse märdisandid,
Märdi küüned külmetawad,
Märdi warbad walutawad.
Märti tulnud kaugelta,
Ümber see ilma ümera,
Ümber see kuu kumera,
Tagant taewa nabasa.
Tuhat näinud tuleessa':
Saada siia saieessa,
Lumi mul rikkus loogakirja
Sadu mull rikkus saaniteki,
Härmatus hea hobuse,
Kiwi mul kiskus kingapaelad,
Paju juured pastlapaelad,
Peretütar, kulda kinga,
Pikal juuksil pääsukene,
Sirgu siidi sängiesta,
Pardi kirja patjadesta.
Puhu nüüd tuli tubaje,
Lõõtsu lõke põrandale!
Peretütar, kulda kinga!
Wõta peergu pistusasta!
Wõta halgu ahju pealta,
Kui ei ole halgu ahju pealla,
Kui ei ole lõmmu lõhna pealla,
Wõta seinast sammelida,
Wõta roogu räästaesta:
Puhu ju tuli tubaje,
Lõõtsu lõke põrandale!

Rahwalaul.

75.

Laulge, poiſid, laulge, peiud,
Laulge, naiſed, laulge neiud:
:,: Hõisſa ja hõisſaſa! :,:

Sööge ſaia, ſööge liha,
Jätke jonni, jätke wiha!
:,: Hõisſa ja hõisſaſa! :,:

Siin on neiud noorukeſed,
Juſtkui rooſinupukeſed!
:,: Hõisſa ja hõisſaſa! :,:

Poiſid, miks ſee pill ei hüüa,
Mina tahan tantſu lüüa!
:,: Hõisſa ja hõisſaſa! :,:

Unustage tööd ja piina!
Jooge õlut, jooge wiina!
:,: Hõisſa ja hõisſaſa! :,:

Rahwalaul.

76.

Lauluke,
Sõua ſa,
Kalli kambri jõua ſa,
Laula lained magama,
Kurbus põues kustuma.

Lauluke, ſõua ſa,
Kalli kambri jõua ſa!

Lauluke,
Sõua ſa,
Kalli kambri jõua ſa,
Unenäol iluſal
Helju wiiſil waikſemal.

Lauluke, sõua sa :,:

Lauluke,
Sõua sa,
Kalli kambri jõua sa,
Lehwi sääl kui waiksem õhk,
Hoia eemal iga rõhk.

Lauluke, sõua sa :,:

Anna Haawa.

77.

Leidis nõmmelt poisike
Kibuwitsa-lille,
Oli noor ja kaunike.
Tuli joostes poisike,
Wahtis kummargile.
Mis sa wahid, poisike,
Kibuwitsalille?

Ütles poiss: Ma murran sind,
Kibuwitsa-lille!
Wastas lill: Ma nõelan sind,
Kui ei jäta rahu mind —
Ajan nutu pilli!
Ülemeelne poisike,
Ära kisu lilli!

Murdis siiski poisike
Kibuwitsa-lille.
Pani wastu lilleke,
Nõelas poissi wahwaste,
Ei saand temast üle.
Oh sa kuri poisike,
Miks sa murdsid lille!

W. v. Goethe järele.

78.

Ma könnin hiliſel õhtul
Weel ükſinda metſa teel . . .
Tuul kohiſeb puude ladwul
Ja lehed langewad eel.

Ma könnin hiliſel õhtul
Weel ükſinda metſateel,
Ja kaugele nooruſe rajale
Weel tagaſi mõtleb mu meel:

Ma tundſin üht iluſat neidu
Ja ſüdant, mis puhas kui kuld,
Ja ſärawaid ſilmi ja huuli
Ma tundſin . . . ja rinna ſees tuld.

Ja ſuurt ja ſügawat õnne —
Tuld, armastuſt tundſin ma!
Ja ilma ja inimeſi
Ma tundſin wiimati ka . . .

Ma könnin hiliſel õhtul
Weel ükſinda metſateel —
Tuul kahiſeb puude ladwul
Ja lehed langewad eel . . .

K. E. Sööt.

79.

Ma mäletan üht kena laulu
Kewade öösel kõndimas,
Seſt ſeda laulis mulle armſam,
Kui lauluga mind terwitas.
Jah, ſeda laulis mulle armſam,
See oli ilus laul!

Nüüd on ju talw ja loodus unes,
Ei kuule laulu enam ma,
Seſt minu kallim teistes piires,
Ei mulle iial laula ta.
Kuid laul ſee jäädwalt ſeiſab meeles,
See oli ilus laul!

80.

Ma nägin orus lillekeſt,
Mis walge, punane.
Ei ſeda lille enam näe,
Seſt walu kipub ſüdame,
Mu waeſe ſüdame.
Oh lilleke, oh lilleke,
Mil ſaan, mil ſaan
Su õitele!
Oh lilleke, oh lilleke,
Mil ſaan ſu õitele!

Mu lille juurde laske mind,
Ta ſarnaſt polegi,
Ta peale nutan piſaraid,
Ta ette langen põlwili —
Ma langen põlwili!
Oh lilleke jne.

81.

Ma olen rõõmus laulumees,
Kes ſaunades ja losſides
Häält tõstab ilma hinnata
Ja kõiki tahab rõõmusta
:,: Ma olen rõõmus laulja! :,:

Kui tõuſeb päike hommikul,
On heliſemas minu hääl,
Kui õhtu looja weereb ta,
Siis lähen lauldes magama:
:,: Ma olen rõõmus laulja! :,:

Ei püüa au ei rikkuſt ma,
Waid olen rahul ſellega,
Et Eestimaa mul jalge all,
Tükk ſiniſt taewaſt pea pääl:
:,: Ma olen rõõmus laulja! :,:

Et ſõitku rikkad tõldades
Ja käigu ſiidis, ſammetis,
Mis tühi on, läeb tühja ka,
Ma ütlen ſeda rõõmuga:
:,: Ma olen rõõmus laulja! :,:

Kui teiſteſt palju räägitaks
Ja nende nime kiidetaks,
Siis teen ma nii kui kukulind,
Kes ikka iſe kiidab end:
:,: Ma olen rõõmus laulja! :,:

Kui teistel pale higistab,
Neid waew ja mure pigistab,
Siis elan mina mureta,
Teen tööd, ſöön leiba rõõmuga:
:,: Ma olen rõõmus laulja! :,:

J. W. Jannſen.

82.

Ma olen wäike karjane.
Mul loodud laulja keel,
Seſt laulan kui üks lõoke
Ja rõõmus minu meel.

Kui waatan taewa ülesse,
Siis tuleb meelde see,
Et sääl üks hää karjane.
Ma tema talleke.

Sind, kallis taewa karjane,
Ma tänan südamest,
Et hoiad, kaitsed heldeste
Mind, oma tallekest.

M. Körber.

83.

Ma saeweskis täna
Nii wäsind istusin,
Ja jookswa wete mängu
Ja rattaid waatasin.

Ma panin kui pool unes
Ka saage tähele,
Kuis paksust pakust läbi
Ta lõikas rutuste.

See pakk kui elaw oli
Ja walust wabises.
Ta kiiksus, kääksus ise
Ja tasa köneles:

Sa oled õigel tunnil
Just siia tulnudki,
Su pärast häda sunnil
Mind waewatakse nii.

Sest pea saab sul käidud
Siin ilmas elutee,
Siis saab neist laudest tehtud
Sul surnukirstuke.

Ma nägin ſeal kuus lauda,
Mu ſüda raskeks läind,
Ma tahtſin ſelgem kuulda —
Saed olid ſeisma jäänd.

84.

:,: Ma sõuan merel ja sõuan
Üht saart mina otsin sääl. :,:
:,: Seda kaua ju otsinud olen
Laia lageda mere pääl. :,:

Mõnd saart on määratus meres,
Mõnd sadamat wiluſat; :,:
:,: Oma saart mina aga ei leia,
Oma unistuſt iluſat. :,:

:,: Ma sõuan merel ja höljun,
Ja lained, need höljuwad ka. :,:
Kõrgel kiiguwad, liiguwad pilwed,
Oma saart aga otsin ma.

Gustaw Suits.

85.

Ma waatſin paadiſt kiikriga,
Kui kaugelt paistab Saaremaa.
Ei paremat ole kuskil maal,
Kui ſuiſel ajal Saaremaal.

Mu pruut on walge nagu tui,
Ma nägin teda mullu ſui.
Ei paremat ole kuskil maal,
Kui ſuiſel ajal Saaremaal.

Tal mustad juukſed, walge kael
Ja kaela ümber ſametpael.

Ei paremat ole kuskil maal,
Kui ſuiſel ajal Saaremaal.

Ma rüüpan mereſt ſoolaſt wett
Ja räägin kallimale tõtt.
Ei paremat ole kuskil maal,
Kui ſuiſel ajal Saaremaal.

Kui tahad naiſeks tulla ſa,
Pead Saaremaale ſõudema!
Ei paremat ole kuskil maal,
Kui ſuiſel ajal Saaremaal.

See Saaremaa on imeilus maa
Ja ſeepäraſt ſaarlane laulab ka:
Ega tede poiſid mede poiſte wastu ei ſaa,
Ega teil pole ſarnaſeid laule ka.

86.

Maarahwa, talupoegade waba maa,
Jää wabaks ſa! Jää ſeisma ſa!
Mis keegi künnab, külwab — lõigaku,
Tööd ainult omaks hõigaku.
Jää wabaks ſa! Jää ſeisma ſa!

Tööliste, meremeeste waba maa,
Jää wabaks ſa! Jää ſeisma ſa!
Mis iial keegi loob ſiin waewaga,
Wõi randa juhib laewaga,
On kõigile. Jää wabaks ſa!

Töö, mure, laulu waba kodumaa,
Jää wabaks ſa! Jää ſeisma ſa!
Kus kohal iial taewa kaartega
Wõi meredega, ſaartega
Maa ühineb, jää wabaks ſa!

H. Wisnapuu.

87.

Mats alati on tubli mees,
Ta kedagi ei pelga;
Ei kummarda ta ſakſa ees,
Ei tömba küüru ſelga.

Ja kui ſee laul meil korda lä'eb,
Ei meie kimpu jää.

Kord astub oma pambuga
Ta läbi mõiſa õue,
Saks tuli wastu kärkides
Kui kõige kurjem kõue:

Ja kui ſee laul jne.

„Kas ſina, tõbras, parunit
Ei enam tunda taha?
Wõi on ſul munad mütſi ſees,
Et müts ei wotab maha?"

Ja kui ſee laul jne.

Mats wõtab mütſi maha küll,
Siis ſeiſab müts tal põues,
See ſünnib toas, kirikus,
Kuid mitte mõiſa õues.

Ja kui ſee laul jne.

Mats alati on tubli mees,
Ta kedagi ei pelga:
Ei kummarda ta ſakſa ees,
Ei tömba küüru ſelga.

Ja kui ſee laul jne.

Rahwalaul.

88.

Me pruudi pärga punume,
Sull' kauni' roosi lillel'
Ja tantsule sind saadame
Nüüd kenal pulma pillil.
Ilus haljas, ilus haljas,
Ilus haljas pruudi pärg.

Mul aias kaswab kauniste
Küll mirte mitmet sugu!
Kus wiibid, armas peiuke,
Kas neist ei peeta lugu?
Ilus haljas, ilus haljas,
Ilus haljas pruudi pärg.

Pruut ketras seitse aasta teed
Kuldlõnga wärtnal walmis,
Kui hebemed nii peenik'sed
Ta ehted kudus, palmis.
Ilus haljas, ilus haljas,
Ilus haljas pruudi pärg.

Kui seitse aastat mööda said,
Siis tuli koju peiu,
Ja et ta pulmad kaasa tõi,
Meilt pärja pärib neiu.
Ilus haljas, ilus haljas,
Ilus haljas pruudi pärg.

Rahwa suust.

89.

Me teretame kõiki nii lahkesti nüüd,
Me häälitseme, süda täis rõõmu ja hüüd!
Ei mõtle me häda ei kurbuse pääl

Kui heliſedes kõlab meil laulmiſe hääl.
Tere, tere, laulja linnuke aaſa pääl!
Tere, tere, lahke kena ilus ilm!

Oh tere lauljad!
Oh tere kuuljad!
Oh tere kõik, kes keelitſen'd,
Oh tere, iſa!
Oh tere, ema:

Tere, tere, õde ja wend!
Tere, metſad, orud ja mäed!
Tere, laulu, looduſe wäed!
Tere, lilled, lehed ja puud!
Tere, ka waimud ja murud ja muud!

K. A. Hermann.

90.

Meil aiaäärne tänawas,
Kui armas oli ſee,
Kus kasteheinas põlwini
Me lapſed jookſime.

Kus ehani ma mängiſin
Küll lille, rohuga,
Kus wanataat käe kõrwal mind
Tõi tuppa magama.

Küll üle aia tahtſin ſiis
Ta kombel waadata!
„Laps oota," kostis ta, „ſee aeg
On kiir küll tulema!"

Aeg tuli. Maa ja mere pääl
Silm mõnda ſeletas, —

Ei poolt nii armas polnud ſääl
Kui küla tänawas!

L. Koidula.

91.

Meil käib üks ringilaul
Siin ümber üsna kenasti.
Kaks kord kaks on neli,
Oh laula, armas weli!
Las' edaſi, las' edaſi, las' edaſi!
Oh armas ſõber, laula ſa, laula ſa!

Meil käib üks ringilaul
Siin ümber üsna kenasti.
Kaks ja kolm on wiis,
Oh ſõber laula ſiis.
Las' edaſi, las' edaſi, las' edaſi!
Oh, armas ſõber, laula ſa, laula ſa!

92.

Metſa läkſid ſa ja metſa läkſin ma,
Metſa läkſid kaks karujahimeeſt ka.

Karu nägid ſa ja karu nägin ma,
Karu nägid kaks karujahimeeſt ka.

Karu laſkſid ſa ja karu laſkſin ma,
Karu laſkſid kaks karujahimeeſt ka.

Naha wõtſid ſa ja naha wõtſin ma,
Naha wõtſid kaks karujahimeeſt ka.

Naha müüſid ſa ja naha müüſin ma,
Naha müüſid kaks karujahimeeſt ka.

Raha ſaid ſa ja raha ſain ma,
Raha ſaid kaks karujahimeeſt ka.

Kõrtſi läkſid ſa ja kõrtſi läkſin ma,
Kõrtſi läkſid kaks karujahimeeſt ka.

Napſi wõtſid ſa ja napſi wõtſin ma,
Napſi wõtſid kaks karujahimeeſt ka.

Purju jäid ſa ja purju jäin ma,
Purju jäid kaks karujahimeeſt ka.

Raha makſid ſa ja raha makſin ma,
Raha makſid kaks karujahimeeſt ka.

Koju läkſin ma ja koju läkſid ſa,
Koju läkſid kaks karujahimeeſt ka jue.

93.

Metſas ſeiſis maaſikas,
Maaſikas nii ilus.
Poiſs läks metſa karjaga
Waguſt paika otſima,
Leidis marja wilus:
Oh ſa magus maaſikas,
Maaſikas nii ilus!

Ütles poiſs: ma nopin ſind,
Maaſikas nii ilus!
Kostis maaſik: Laſe mind,
Karjapoiſs, ma palun ſind,
Paiſuda weel wilus!
Oh ſa magus maaſikas,
Maaſikas nii ilus!

Poiſs ſee noppis maaſika,
Maaſikas nii ilus!

Ei ta wõtnud palumiſt,
Marja warre kaebamiſt
Kuulda puude wilus,
Oh ſa magus maaſikas,
Maaſikas nii ilus!

F. Kuhlbars.

94.

Miks ſa nutad, lillekene,
Nupud ſul täis piſaraid?
Kas ſa rasket hingewalu,
Hellake, ka tunda ſaid?

On ſul Eesti pind ka rääkind,
Waikne öö ſul teadustand
Ennemuiſtſeſt rõõmu põlweſt,
Kadunud õnneſt pajatan'd?

Tõsta pead, oh õiekene,
Koit on ſaanud iſandaks!
Omad terad hiilgawalt ſaadab,
Et nad nuttu kuiwataks.

Kui ta lõuna walguſt puistab
Ülle õitswa iſamaa:
Oh kuis tahame tall' tänu,
Õis, ſiis wastu hõiſata!

L. Koidula.

95.

Minu iſa ütles mulle:
„Prii on jälle meie maa,
Prii on jälle meie rahwas,
Armas poeg, ſeſt rõõmusta!"

„Kuidas priius meile tuli,
Ütle, isa, minule?"
Isa ütles: „Priius tuli
Kui see koidutäheke!

Priius hakkas meile paistma
Kui see kume wara koit,
Priius hakkas helendama
Kui see lõkkew koiduloit.

Priius tõusis kui see päike
Koidu kuldse kaisu seest:
Orja pöli puges ära
Kui see udu päikse eest!

Mina uuest' isalt nõudsin:
„Kas meil priius jälle kaob?"
Isa ütles: „Ei ta kao;
Priius tõuseb, orjus waob!

Wõiwad ohjad jõge hoida,
Kui ta kohab kewadel?
Kes wõib priiust paelu panna,
Kui ta paisub paistusel?

Kes wõib meie metsal hüüda,
Kui on käes ju kewade:
Kaasik, ära aja kasu,
Lepik, ära lehitse!

Kes wõib orasele hüüda:
Ära wõrsu, wõsu sa!
Kes wõib haljal aasal öelda:
Ära hakka õitsema!

Kes wõib tõuswal päiksel hüüda:
Weere jälle tagasi!

Teda pilw küll warjab wahel,
Aga päew on ometi!

Alekſander andis käsku:
Priius, paista Eestimaal!"
Priius Eestimaal nüüd paistab,
Jäägu paiſtma igal aal!"

M. Weske.

96.

Minu kallis iſamaja,
Ikka mõtlen ma ſu pääl',
Kui ma mõtlen, tuleb ſilma
Nõõmu ſilmaweſi tääl.

Kallis wäike, waikne maja.
Kena metſatuka ſees;
Wõikſin ma ſind järjeſt' näha,
See mul mõlgub ſüdames.

Õunapuud, kus küljes õunad,
Aknaſt tuppa paistawad;
Waarmarjad, ſõſtrapõõſad,
Kõik mu meeles ſeiſawad.

Unenägudes ma ſõuan
Weiste rongis tiigi pääl!
Laudilt kana peſa leian —
Üratab mind kuke hääl.

Sinu kaewuſt ammutades
Oma janu kustutan;
Kapſataime päewaloodes
Külma weega koſutan.

Millal näen ſu hooneid paiſtwat
Õitswa õunapuude ſeeſt?

Millal pääſukeſi lendwat
Peſasſe ja peſa ſeeſt?

Millal kuulen rõõmſaid lapſi
Küla õues kilkawat?
Perenaiſi kanu hüüdwat,
Tallekeſi määgiwat?

Kui mind Jumal jälle aitab
Oma iſa külasſe,
Siis ſee mul weel kallim näitab
Olewat kui ennegi.

Kallis ſündimiſe aſe,
Jää mu ſurmapaigaks ka!
Wõta oma mulla ſisſe
Wiimaks mind ka hingama!

J. W. Jannſen.

97.

Mingem üles mägedele,
Tuule õrna õhule!
Waatkem alla oru põhja
Üle lille hiilguſe!
Waatkem, kuidas oja keerleb
Läbi luha läikiwa!
Ja ſiis hüüdkem alla orgu:
:,:Ilus oled, iſamaa!:,:

Waatke, metſad pilwe poole
Tõſtwad latwu uhkuſes!
Kuulge, kuidas kaaſik kohab
Lehkawates lehtedes!
Waatke jõed, järwed läikwad

Metſas wirwenduſega!
Ja ſiis hüüdke üle metſa:
:,:Ilus oled, iſamaa!:,:

Waatke, rohke rukis hällib
Ühke nurme nõlwadel!
Tõu-wili tõotab anda
Rohket ſaaki ſügiſel!
Wiljapuude okste otſas
Hüilgwad anded iluga!
Ja ſiis hüüdke üle nurme:
:,:Ilus oled, iſamaa!:,:

Waatke karja lusti-pidu
Leherikkas lepikus!
Kuulge karjalaste laulu
Wastuhelkjas wõſikus!
Waatke, kuidas kõrgel wõlwil
Taewas helgib ſinaga!
Ja ſiis hüüdke üles poole:
:,:Ilus oled, iſamaa!:,:

98.

Mis ſa nopid, neiukene,
Muru-maalta, maimuke?
Miks ſa laulad õhtul hilja?
Waikind juba linnuke.

„Nopin, nopin õnne õiſi,
Punun pärjaks kallile,
Saadan talle tuhat terwiſt,
Elan üksnes temale."

Noppis neiu õnnedisi,
Punus pärjaks piigake,
Köitis lauluks hinge ihad,
Pühendas köik kallile.

A. Haawa.

99.

Mu isamaa armas,
Kus sündinud ma;
:,:Sind armastan ma järjest'
Ja kiidan lauluga!:,:

Ei seedrid ei palmid
Ei kaswa me maal;
:,:Meil siiski kenad männid
Ja kuused, kased ka..:,:

Ei hõbedat, kulda
Ei leidu siin maal.
:,:Meil wiljakandjat mulda
On leida igal aal.:,:

Oh õitse weel kaua,
Mu isade maa!
:,:Sa maa, kus palju wahwust
Ja waimuwara ka!:,:

Su hooleks end annan
Ja truuks sulle jään,
:,:Kuni ma kord ka suren
Ja oma hauda lään!:,:

F. Kuhlbars

100.

Mu isamaa, mu õnn ja rõõm,
Kui kaunis oled sa,
Ei leia mina iial teal

See ſuure, laia ilma peal,
Mis mul nii armas oleks ka,
Kui ſa, mu iſamaa!

Sa oled mind ju ſünnitand
Ja üles kaswatand:
Sind tänan mina alati
Ja jään ſul truuiks ſurmani!
Mul kõige armſam oled ſa,
Mu kallis iſamaa!

Su üle Jumal walwaku,
Mu armas iſamaa!
Ta olgu ſinu kaitſeja!
Ja wõtku rohkeſt õnnista,
Mis iial ette wõtad ſa,
Mu kallis iſamaa!

J. W. Jannſen.

101.

Mu kallim ülewal kambris ſääl,
Mu laulu kuule ſa!
Su kalli ihade õrnem hääl
Sind ſoowib ärata!
Oh, näita ennaſt, ma ootan ſiin,
Kui ütled ei, on mul raske piin.
Mu kallim ülewal kambris ſääl,
Mu laulu kuule ſa!

Mu kallim ülewal kambris ſääl,
Oh, tule alla ſa!
Kui mõtled tänaſe päewa pääl':
Sull' õnne ſoowin ma!
Nii kuumalt tukſub mu ſüda hell,

Et laulan waraſel hommikul:
Mu kallim ülewal kambris ſääl,
Oh, tule alla ſa!

Mu kallim ülewal kambris ſääl,
Mu laul on otſas ka!
Ja kui ſul ikka weel uni on pääl,
Siis lähen koju ma.
Laul kindlasti oleks teind rõõmu ſull',
Kui magad läbi, ſiis kahju küll!
Mu kallim ülewal kambris ſääl,
Mu laul on otſas ka!

102.

Mu kodune kohake, kena ja waik
Ja ehitud õitega, iluſam paik,
Kus puhub nii lahkesti koſutaw õhk,
Kus peſitab rahu ja lillede lõhn
Oh kodune kohake, kena ja waik,
Oh kodune kohake, iluſam paik.

Mu koduſe kohakeſe haljuſe ſees,
Kus õitſewad lilled, nii maa pääl kui wees,
Wõib puhata kauniste küngaste pääl
Ja lahkesti laulda, et heliſeb hääl:
Oh kodune kohake, kena ja waik
Oh kodune kohake, iluſam paik!

Mu koduſes kohakeſes elaſin ma
Nii mureta mängides nooruſe a'a;
Ei tunnud ſeal kurwastuſt kunagi meel,
Ei kaebanud kurtes mu lapſelik keel.
Oh kodune kohake, kena ja waik,
Oh kodune kohake, iluſam paik!

Mu koduſes kohakeſes toominga all
Ma tahakſin hingata iſade maal,
Mil minuſt jääb maha kord raskuste ilm
Ja rahus läeb kinni mu kustuja ſilm.
Oh kodune kohake, kena ja waik,
Oh kodune kohake, iluſam paik!

K. A. Hermann.

103.

Mu meeles ſeiſab alati
Mu hiilgaw iſamaa,
:,: Kus rahwas waikne, ſüdamlik
Ja lootuſes nii kannatlik,
Mu armas kallis maa. :,:

Kuis kostab kukkulinnu hüüd,
Kuis metſad kohawad,
:,: Ja orud rahus hingawad,
Kus leḫed kaunilt hiilgawad
Ja eḫad punawad. :,:

Weel kõlab keel ſiin kindlasti
Ta muiſtſel põhjuſel,
:,: Weel mäed ſiin juttu westawad
Ja orud kõnet kuulawad,
Kui terwituſe teel. :,:

Ja Eesti poegiſt tunnistab
Neil kõlarikas hääl.
:,: Nad wahwad wõitjad ſõdades
Ja käiwad kündes, külwates
Siin iſa pinna pääl. :,:

J. W. Jannſen.

104.

Mu ſüda mul kerkib ja keeb,
Mind otſata rahutuks teeb —
Mul ohud ja ohakad ees,
Ma olen üks õnnetu mees.

Nii kurtis ja kaebas ta ſääl
Jõe kaldal, kus kalmud wee pääl.
Siis waguſi mõttesſe jäi,
Üht pilti weepinnal ta nä'i:

Üht neiut, kui taewalik ilm
Tõi ette ta unistaw ſilm . . .
Kuld kannel tal kõliſes käes,
Nii istus ta lainete wäes.

Ta laulis: „Kõik maapealne arm
On kaduw ja tühi ja karm,
Arm üksi weewoogude ſees,
Oh tule mu juurde, ſa mees!

Sind ootawad teenijad all
Weetemplis, kus ſärab kristall:
Sääl kullaſt ja hõbedaſt puud,
Sääl annan ma, noormees, ſull' ſuud!"

Seal unistas unistaw mees:
Suur woli wiſt woogude ſees, —
Küll ilmas on häda ja piin,
Wee wilus, oh lõbus on ſiin.

„Ma tulen, ma tulen, oh neid,
Mu õnnelik, õnnelik leid,
Kes ſüdame nooreks mul teeb,
Seſt weſigi kohab ja keeb."

Neid tõmbas ta kaenlasse säält
Ta kadus weewoogude päält
Wee lainetes näha on ring,
Kus kadus see õnnetu hing.

P. Grünfeldt.

105.

Mul' lapsepõlwes rääkis
Mu isa silmaweel:
Kuis Eesti rahwa waimu
Nad riisund waenu teel.

Kuis Eesti rahwa waimu
Nad muljund mudasse,
Kuis rahwa raskel koormal
Nad heitnud hädasse.

Seal nukraks läks mu süda,
Hääl hüüdis härdaste:
Oh Taara muistsed tuuled,
Oh tõuske elusse!

Nüüd isa magab mullas
Ja meheks sirgund ma,
Ei taha kurbuskeelil
Nüüd enam kaebada.

Ma Taara tammikutes
Weel kuulen kanget häält,
Kõik ennemuistsed tuuled
Weel pole kadund säält!

K. R. Jakobson.

106.

Mu mõttes on üksainuke,
Üks kallis ainuke!
Oh kui ma selle piiga saaks:

Ta on nii wirk ja wiisakas
Nii wiisakas,
Ma elaks Eedenis.

See tütarlapse tõesti
Ma kosiks endale!
Tal ala lahke meeleke
Ja nägu kui üks maalike,
Kui maalike,
Ja silm kui tuluke.

Ja kui ma teda kaugelt näen,
Lööb puna palgesse;
Mul süda hakkab põksuma
Ja wesi weereb silmasse,
Mul silmasse —
Ei tea, mis lugu see?

Weel reede õhtul wainu pääl
Ta küsis minu käest:
„Oh ütle mull', mis wiga sul?
Ei õige lugu ole sul?
Ei ole sul?"
Ma ohk'sin kõigest wäest!

Ma oleks pidand rääkima,
Oh miks ei rääkind ma!
Oh oleksin ma rikas mees,
Mul süda pisut kergem sees,
Mul kergem sees,
Ma räägiks temaga.

Fr. R. Kreutzwald.

107.

Mul oli ilus isamaa,
Kus kõik mul kumas kullana,

Seal kaswas kõrge tammepuu,
Ta lehtis laulis linnusuu —
Isade maast, armsamast aast!

Ja kui ma tulin wõõrsile,
Küll paistis sääl ka päikene
Kuid siiski olid südamed
Sääl rõhutud ja rauased:
Jäine ja külm — oli see ilm.

Seal lõõris ka üks laululind,
Ta armul meeliteles mind,
Kuid wõõras oli mul ta keel,
Mul wastane ta mahe meel:
Kodu, sa nüüd — olid mu hüüd!

Ja kui — siis sinu tamme all
Ma kuulsin laulu liikuwal,
Lus arm mull' rinda sigines,
Mis uinund wõõrsil kõndides:
Isade maa, kallim mul sa!

M. Lipp.

108.

Mul ukse küljes wäike kell,
Mis sageli on ärewil.
Ta heli mitmewiisiline:
Kord kõlab waikselt, waljumalt,
Kord õrnemalt, kord karmimalt —
Nii, kuidas keegi külaline.

Siis, kui weel armastasid mind,
Ma kellahäälest tundsin sind;
Kui seisid wäljas ukse taga,
Kell helises nii tundliselt.
Nii tungiwalt, nii kirgliselt,
Et wärisema kippus süda.

Nüüd pääle ſelle tihtigi
Jään kella kuulma õhtuti,
Et nõnda heliſeks weel tema,
Kuid asjata jään ootama
Ja waluga nüüd märkan ma, —
Mind oled unustanud ſina.

Ehk kellake küll päewal, öösl
On ukſel heliſemas weel
Ja ſisſe laſen külaliſi,
Kuid ſarnane tal pole hääl,
Mis ſünnitas kord armu wäel
Oh, kallim, ſinu tukſuw käſi!

109.

Muru Hanſu ainus ingel, kaaſike,
Ilus kui ſee õiekene, kaaſike!

Taſane kui tuwikene, kaaſike,
Seiſis ſeitsme wenna keskel, kaaſike!

Seitſe wenda, ſeitſe peigmeeſt, kaaſike,
Seitſe aastat hädasſagi, kaaſike!

Hädas kaks kord ſeitſe aastat, kaaſike!
Kui ju paljud kosjas käiſid, kaaſike!

Oh mu armas iſakene, kaaſike,
Oh mu hella emakene, kaaſike!

Laske kosjad wälja sõita, kaaſike,
Ma wõin ſigu, lambaid sööta, kaaſike!

Kui ſaab kolm kord ſeitſe aastat, kaaſike!
Siis laſ' kosjad ſisſe sõita, kaaſike!

Rahwalaul.

110.

Muſtlaſeks ma olen ſündinud,
Kodutuna ümber hulgun nüüd.
Milleſt looduslapſel hoolida,
Kuid waid wabana ſaab olla ta!

Küſitakſe: Miks ſa hulgud nii?
Seda ei tea mina iſegi!
Rändaw lind wiſt kostab ſellele,
Taewatäht wõib anda wastuſe.

Lill ei koo riideid omale,
Wiljaſaagiſt lind ei muretſe,
Küll neid hooldab iſa taewane,
Kes ka toitu annab minule.

111.

Mäe otſas kaljulosſis
Õitſes mul üks lilleke,
Losſihärra ainus tütar
Oli minu armuke.

Wõtſin õhtul kandle kätte,
Sammuſin ſiis losſi pool'.
Losſiaken ſeiſis lahti,
Minu kallim laulis ſääl.

Kurwad laulud lõi ta mulle,
Kurwalt kuulſin ma ta häält.
Aasta päraſt läkſin jälle
Sedaſama tutwat teed.

Losſi aken oli kinni,
Armuke ei laulnud ſääl.
Surnuaialt kõlas mulle
Tumedalt üks tuttaw hääl:

„Olen lahti ilma waewaſt,
Tule ka mu juurde nüüd;
Teistel armastus on magus,
Meile wiha karikas!“

Rahwa ſuuſt.

112.

Möldri neiu maja ees
Armu ihkab kalamees,
Alga neiu ſüda külm,
Õrnuſes ei ſära ſilm.
Järwe kaldal akna all
Noormees õhkab kallimal':
„Kuule mind, ma ſulle truu!“
Talle wastab neiu ſuu:
„Waiki nüüd, miks kurdad ſa?
Waiki nüüd, ſee wõimata!
Waiki nüüd, mis piinad end!
Mäleta, mäleta ka waheſt mind!“

Nõnda lahkus neiuke,
Leinama jäi peiuke —
Kui ſiis jälle tuli ta,
Ühkus kadund korraga.
Mööda läheb kalamees,
Neiu piſarate ſees —
„Kuule mind, ma ſulle truu!“
Talle wastab peiu ſuu:
„Waiki nüüd, miks kurdad ſa?
Waiki nüüd, ſee wõimata!
Waiki nüüd, ſa piinad end!
Mäleta, mäleta ka waheſt mind.'“

113.

Mõtle mu pääl, kui rõõmu elu elad
Ja rõõmustad end hulga lilledeſt.
Ja rõõmſaſt armſaſt ſuiſeſt ajaſt,
Oh ära unusta ſiis mitte mind!

Mõtle mu pääl, kui kukulinnud laulwad
Ja päike kuldſeſt ehteſt walgustab.
Ei ole mul ka ſiiski mitte rõõmu,
Waid waikſelt minu ſüda nutab ſees.

Mõtle mu pääl, kui ſüdant oled leidnud,
Kes armastuſes ſinu wastu keew,
Siis ole rahul, ela õnnes, rõõmus,
Ma ſoowin ſulle kõige paremat.

Mõtle mu pääl, kui teiſt ſa oled leidnud,
Kes armastuſes ſinu wastu truu,
Siis ela rõõmus ja ſiis ela õnnes,
Ma ſoowin head, mind oled kurwastand.

Mõtle mu pääl, kui altari ees ſa ſeiſad,
Ja oma ſüdant lubad teiſel ſääl,
Mõtle, mis kurbtuſt tood ſa ſeega mulle,
Sa ſurud ſurma krantſi pähe mull'.

Mõtle mu pääl, nii kaua kui ſa elad,
Mõtle mu pääl kui hauas hingan ma,
Mõtle mu pääl, kui enam mind ei ole,
Mõtle mu pääl, ſu päraſt ſuren ma.

Rahwa ſuuſt.

114.

Nagu linnu tiiwul
Tõstab lauluhääl
Üles poole hinge

Imewiiſi pääl.
Südant täidab ta
Rahu wäega:,:

Laul teeb rinda rõõmſaks,
Lahkeks lõbuſaks,
Meie meeltes headuſt
Tulul tegewaks;
Ühtlus, armastus
Laulus ikka uus:,:

Mis meil kallilt, kaunilt
Südant liigutab,
Jumalikult hinge
Ülles äratab,
Seda annab aul,
Waga lahke laul:,:

K. A. Hermann.

115.

Neiu nii lõbus, nii lahke ja noor,
Ütles: „Ma armastan ſind!“
Sõpruſeſt laulis ſiis lindude koor,
Kergesti kerkis mu rind.

Mõõtmata kiiruſel möödus ſiis aeg,
Armastus endiſeks jäi.
Rõõmſasti laulis ſiis lindude koor,
Taewas ka lahtiſeks jäi.

Neiu nii lahke, nii lõbus ja noor
Ütles: „Oh unusta mind!“
Kurbuſeſt laulis ſiis lindude koor:
„Tema on jätnud nüüd ſind!“

Jial, ei iial ei unusta sind,
Unusta sina kui saad:
Surmani sinule tuksub mu rind —
Teistel ei ole seal maal.

P. Grünfeldt.

116.

Neiu punasuukene,
Lahke siniſilmakene
Sa mu armas neiukene
Ikka käid mu mõttesse!

Igaw on mul täna õhtu,
Sinu juurde tahaks ma,
Kahekesi kambrikeses
Juttu westa sinuga.

Huulte pääle wajutaksin
Sinu wäikest, walget kätt,
Silmaweega niisutaksin
Sinu wäikest, walget kätt.

H. Heine järele.

117.

Nii mina, neiuke, sinule laulan
Kui oma kullakesele!
Kui oleks wõimalus, nii nagu tahan,
Kosiks su enesele!

Laulaksin ainult mu kallimal' neiul',
Jialgi mitte muile.
Laulaksin kullakse!' kõlawal keelel
Ennem kui metsa puile.

Ükſinda olen, kui taewane lind ma
Ei ole mul maja.
Ei ole mul ühte ustawat ſõpra,
Ei ole armastajat.

Soome rahwalaul.

118.

Nii tugewad kui kaljud ſuures meres
On mehed igas eluwõitluſes,
Ei ole arguſt nende julges weres,
Ei kartuſt, nõrkuſt nende ſüdames.
Neil kõrwus kajab tegewuſe hüüe
Ja waimus aſub waba, püha püüe.

Ei karda mehed ſõgedate ſõitluſt,
Ei kohku kõrwa waewarikkaſt teeſt,
Waid alustawad wiibimata wõitluſt
Nii iſamaa kui wabaduſe eeſt.
Seſt häbistawat orjakütket, paela
Ei laſe mehed hääga panna kaela.

Ja kui neil hinges waimustuſe woole,
Siis kõlab nende wägew laulu hääl
Nii wõimſalt üles pilwepiiri poole
Kui tormi mürin laia mere pääl.
Säält nagu äike alla orgu kajab
Ja uinujad kõik üles tööle ajab.

Jakob Liiw.

119.

Noor olla, on kewadet rinna ſees kanda
Ja kewade :,: kohinat :,: kuulda,
Kui ſõuawad lootuste ihade randa
Weel :,: ärganud wahwuſed :,: noored.

Ja põue ſees midagi tukſub :,: ja tuikab :,:
Ja ſoonte ſees lainetab weri.
Ja ſüdames midagi hüüab ja huikab:
:,: Ja ſilmis on igatſusmeri. :,:

Noor olla on kewadet rinna ſees kanda
Ja :,: kewade kohinat :,: kuulda.

Gustaw Suits.

120.

Nüüd järw on wait ja linnud unes,
Ning kohin kuulda waewalt weel;
Ju õhtu käes, öö rahu tuleb,
:,: Kõik loodus on ju uneteel. :,:

Ju taewa wõlwilt näha tähed,
Nad ülalt alla waatawad:
Sa inimene, jää ka rahu,
:,: Seſt unele ka ſina ſaad. :,:

Sakſa keeleſt K. A. Hermann.

121.

Nüüd waimustus wabastand wallale
Kõik meeled ja mõtted ja wäed,
Seſt tormakem tormiſe ilmaſſe
Ja muljugem igaweſt mudaſſe
Kõik kurnawad kurjuſe käed!

Ja kui weel kumiſeb ööde sõit:
Waata, waata, wapral on wiimane wõit!

Kui põrutab pikne sääl pilwella
Ja purustab kiwi ja kalju,

Siis wõtame waimustuſt pikſelta
Ja lõhume ſiduwad köied ka
Ja hüüame wapralt ja walju:
Ja kui weel kumiſeb ööde ſõit:
Waata, waata, wapral on wiimane wõit!

Seſt ülesſe, ülesſe, mehe meel
Ja mõtted, ja wõimukad wäed,
Seſt lehwitſeb lipulla lootus eel:
Sa oled ju tõſiſelt priiuſe teel,
Sa koitude ſära ju näed!
Ja kui weel kumiſeb ööde ſõit:
Waata, waata, wapral on wiimane wõit!

A. Piirikiwi.

122.

Nüüd walju talwe walitſus
On laaneſt lahkunud
Ja kewadine kenadus
Nüüd lehib lilled, puud;
Kus iial ſeiſatab mu ſilm
On ilu hiilgamas:
Nii kaunis koſutaw on ilm,
Et kõik on kõndimas.

Nii lahke linnu lauluhääl
Nüüd kõlab kaaſikus,
Ja pajupill ja paſun ſääl
On hüüdmas poiſi ſuus:
Oh hüppa, ſüda, rõõmusta,
Kõik mured kadugu!
Keel, lõkſu lahke lauluga,
Meel mõnul mõlkugu!

Kui kõik on wäljas liikumas
Nii rõõmsa meelega;
Kus linnud oksal kiikumas
Ka sinna sõuan ma:
Sääl wõidu linnu lauluga
Ma tõstan oma häält,
Ja panen hüüdma pasuna
Mäe halja harja päält.

Mu pasun pangu ärkama
Kõik Eesti isamaad,
Ja nende meeled märkama,
Kes alles magawad.
Kõik laulgu ühes minuga
Ja tõstku rõõmsast häält
Et kuuleks meid kõik ilmamaa
Mäe halja harja päält.

K. A. Hermann.

123.

Oh kaljuwald;
Üks wapper mehe meel
Su rinnas rändab weel.
Küll tuuled tormawad,
Su pinda pekſawad,
Oh kaljuwald!
Sa seisad liikmata,
Sa kindel kaljumaa!
Kui tormidega tapled,
Wägew wõitleja,
Siis wõiad oma lapsi
Kalju waimuga.

Ja kõlab kõrges kodu kullas,
Kaljumaa!
Oh kaljuwald!

Fr. Kreutzwald.

124.

Oh kuuſepuu, oh kuuſepuu,
Kui haljad ſinu okſad!
Sa kaswad üksnes põhjamaal,
Kus haljendad ka talwe aal,
Oh kuuſepuu, oh kuuſepuu,
Kui kena oled ſina!

Käes jõuluaeg, käes jõuluaeg,
Siis iluehtis hiilgad!
Su okstel tuhat tulekeſt
Kui läikwad taewa tähekeſt
Oh kuuſepuu, oh kuuſepuu,
Kui kenaſt hiilgad ſina!

Waat lastehulk, waat lastehulk
Sind ſärafilmil ootab.
Meid rõõmustab ka mehe eas,
Kui meil on jõulupühad käes;
Oh kuuſepuu, oh kuuſepuu,
Kui ſäraw oled ſina.

Rahwa ſuuſt.

125.

Oh laula ja hõiska,
Seſt lauluaeg on käes!
Su priiuſe kõla
See heliſegu wäes!

Kõik muret ja häda
Oh unusta ſa nüüd!
Ja ſüdant ſul täitku
Ükspäinis rõõm ja hüüd!

Mis makſab muretſus
Mis ſaadab kurwastus,
Ehk kui ſul alati
Üks ai! ja oh! on ſuus!

Kui aga ſaadad ſa
Kõik mured minema,
Ja ajad hingeſt, mis ſulle walu teeb,
Siis kõik ſu aſi ſul parem korda läeb.

Seſt ole rõõmus ſa
Ja ikka lauluga
Sa elu pahanduſt
Ja walu wähenda.

Ja mõtle järele,
Eks ole tõſi ſee,
Et mure tarwis ſind
Ei loodud ilmale.

Kui oled õige mees,
Kel rahu ſüdames,
Siis elad ilmas ſa
Kui lillepõõſa ſees.

K. A. Hermann.

126.

Oh ſa rõõmulik, oh ſa õndſalik
Jeeſu ſündmiſe pühake.
Suur oli häda, Kriſt kaot' ſeda,
Hõiska, hõiska ſa, rahwake!

Oh ſa rõõmulik, oh ſa õndſalik
Jeeſu tõusmiſe pühake.
Surm on nüüd neeldud, wõimus tal keeldud,
Hõiska, hõiska, ſa rahwake!

Oh ſa rõõmulik, oh ſa õndſalik
Waimu ſaamiſe pühake.
Pime nüüd lõpeb, walgus meid õppab,
Hõiska, hõiska ſa, rahwake!

Sakſa k. A. H. Willigerode.

127.

Oh ſeda elu ja õnne,
Oh ſeda pidu ja põlwe!
Oh ſeda lusti ja rõõmu,
Torupill kui kutſub meid tantsma!

Trillalla, trallalla,
Pane pulma jalg alla,
Wõta pill ſiis kätte
Ja astu meie ette!

Sinul on küll iluſad ſilmad,
Minul on weel haledam ſüda,
Käte pääl ſind tahan ma kanda,
Maguſat muſu ſulle ka anda.

Kas kodu parem,
Kes kodu näeb,
Kes kodu kuuleb,
Mis ſüda luuleb!

Siniſuka meiſtri — me poega,
Punapära talu — me tütar —
Neiſt ſaab ſiis wiimaks weel paar,
Nendeſt ſaab ſiis wiimaks üks paar.

Uht-ſaht-ſah,
Uht-ſaht-ſah!
Olekſin mina ſelle kena neiu
Armas kallis peiu!

Iluſt pulmapilli ja tantſu,
See on kõige rõõmſam ſiin elus.

Hiir hüppas, kaſs kargas,
Wana karu lõi trummi,
Kirp aknaſt wälja,
Nahkpükſid jalga!

Rahwaluule.

128.

Oh wõikſin ma linnutiiwul
Su juure lennata:
Ma wiibikſin ehawiiwul
Su kõrwal õnnella.

Su koduke käigiks kaugel,
Sa iſe ſilmale;
Su lahuſt on rõõm mul laugel,
Ma õhkan ſageste.

Ehk waatakſin üles taewa,
Kas ingel ilmuks eel:
Ei waigistaks ingel waewa,
Miks mure paelus meel.

Üks ainus mu kurbuſt kaotab,
Üks ingel-inime:
Kui armuga hellalt waotab
Mind oma rinnale.

Oh jõuakſid tuuletiiwul
Need tunnid tulema,
Siis wiibikſin eluwiiwul
Ta kaaſas õnnella!

J. Bergmann.

129.

„Oh, ütle, armas tütreke,
Kes on ſu kallis peiuke?

Kas ta on mõni mõiſamees,
Wõi elab talu ſauna ſees?"

„Oh, mamma, ta pole mõiſamees,
Ei ela talu ſauna ſees.

Waid ta on uhke ſõjamees,
Kulduur tal ripub rinna ees.

Ta kannab ſiniſt kalewit
Ja õlal kuldſeid paletid."

„Oh, tütar, loll ju oled ſa;
Ei ta ſind wõtma küll ei ſaa!

Waid ta on ſinu pettija,
Su au ja ilu wõttija."

„Oh, mamma, kui ta mind ei armastaks,
Ei ta mul kirja kirjutaks.

Waat' ſiin on tema ſiidirätt,
Kulduur ja uuri küljes kett.

Ta ſulab minu ſüdames,
Kui ſuhkur kuuma kohwi ſees.

Kui ſa ei luba kewade,
Siis ſügiſe lä'en wägiſe."

Rahwalaul.

130.

Olekſin laululind,
Kannakſid tiiwad mind,
:,: Kus ſind ma näen! :,:
:,: Et aga ſee ei lää, :,:
:,: Seſt ſiia jään! :,:

Ehk ma küll kaugel ſull',
Ülnes ſa juures mul,
:,: Nõõmustad mind. :,:
:,: Kui aga ärkan ma, :,:
:,: Ei leia ſind! :,:

Ööſel kui uinun ma,
Siis minu mõttesſa,
:,: Meeles mul weel, :,:
Kus mind küll tuhat kord,
Tuhat kord, tuhat kord
:,: Kiitnud ſu keel! :,:

Herderi järele F. W. Ederberg.

131.

Pea õitswad rooſid, pea õitswad lilled,
Pea õitſeb lill „Ära unusta mind."
Ma ütlen weel üks kord:
Noorus on ilus aeg —
Noorus ei tule iial tagaſi!
Ei tule, ei tule ta,
Ei iial tule ta —
Noorus ei tule iial tagaſi!

Meil kaswab wiinapuu, ſel on marjad,
Kuſt jookſeb wälja magus wein.
Ma ütlen weel üks kord:

Noorus on ilus aeg —
Noorus ei tule iial tagaſi!
Ei tule, ei tule ta,
Ei iial tule ta —
Noorus ei tule iial tagaſi!

Rahwa ſuuſt.

132.

:,: Pidu hakkab, pidu hakkab, pai eidekene! :,:
Oh lusti, oh rõõmu, oh head õnne!

:,: Kui peremees on majas, ſiis maja elu ilus. :,:
Oh lusti, oh rõõmu, oh head õnne!

:,: Kui perenaine on majas, ſiis maja elu ilus. :,:
Oh lusti, oh rõõmu, oh head õnne!

:,: Kui poega on majas, ſiis maja elu ilus. :,:
Oh lusti, oh rõõmu, oh head õnne!

:,: Kui tütar on majas, ſiis maja elu ilus. :,:
Oh lusti, oh rõõmu, oh head õnne!

:,: Siis õitſewad õued ja ſärawad ſeinad. :,:
Oh lusti, oh rõõmu, oh head õnne!

:,: Kui peremeeſt pole majas, ſiis maja elu otſas. :,:
Oh kurwastuſt, muret, oh waewa ja walu!

:,: Kui perenaiſt pole majas, ſiis maja elu otſas. :,:
Oh kurwastuſt, muret, oh waewa ja walu!

:,: Kui poega pole majas, ſiis maja elu otſas. :,:
Oh kurwastuſt, muret, oh waewa ja walu!

:,: Kui tütart pole majas, ſiis maja elu otſas. :,:
Oh kurwastuſt, muret, oh waewa ja walu!

:,: Siis nutawad nurgad ja karjuwad kambrid! :,:
Oh kurwastust, muret, oh waewa ja walu!

:,: Üks kännuke nurgas, see tõstab pea üles. :,:
Oh kurwastust, muret, oh waewa ja walu!

Rahwalaul.

133.

Priius, kallis anne,
Taewa kingitus:
Kõige õnne kanne
On su walitsus;
Kus sind pole leida,
Sääl on wiletsus:
Meie poole heida,
Kallis warandus!

Ei küll pane tähel'
Sind weel kõik maailm;
Weel on mitmel mehel
Süda sulle külm.
Siiski pean mina
Wäga kalliks sind
Sest et päästsid sina
Orjapaelust mind.

Eesti wennad, armsad,
Teil on priius käes,
Olgem wahwad, warmsad
Seda pruukides,
Edasi oh jõudkem
Suure hoolega
Waimupriiust nõudkem
Kõige elua'a.

Waimu priiuſt nõudkem!
Ütlen ükskord weel,
Selle poole ſõudkem
Kärmelt kiirel teel:
Jätkem, wennad, maha
Endiſt rumaluſt,
Ärge tehkem paha,
Nõudkem õpetuſt.

Küll ſee orjapõli,
Mis kord waewas teid,
Wäga hirmus oli.
Siiski ütlen nüüd:
Rumaluſe paelad
Hirmſamad on weel,
Pääſtke oma kaelad
Lahti neiſt ja meel?

K. A. Hermann.

134.

Puhake, parimad pojad,
Pärjatud olgu te kalm!
Kodule olite kaitſeks,
Wallina teras ja malm.

Puhake, julged kotkad,
Lahingus lõppes te lend,
Mälestus jäädaw on teile,
Wenda ei unusta wend.

Puhake, ustawad hinged,
Haawadeſt walgunud urm
Aluſe andis, et tärkas
Õitesſe wabadusnurm.

Wõitluſes ägedas tuli
Eestile lunastustund . . .
Haudade põhja teil' tänu,
Kangelaswennad! Hääd und!

K. E. Sööt.

135.

Püha öö, õnnistud öö!
Lapſuke waikſesti
Hingab Maria põlwede pääl,
Jooſep walwel on, palwetab ſääl:
Maga, patuste rõõm, maga, patuste rõõm!

Püha öö, õnnistud öö!
Inglihääl wälja pääl
Laulab rõõmustes: Halleluuja,
Rõõmu kuulutab karjastel' ka:
Kristus ſündinud teil', Kristus ſündinud teil'!

136.

Rooſililled õitswad
Liiſa haua pääl:
See mu ſüdant ſuures mures
Lõhki käristab.

Oh kuis mõtlen mina,
Liiſa, ſinu pääl,
Kuid ſind on tige iſa
Minuſt lahutand

Siis ei wõi mu ſüda
Tõesti mõtelda:
Kui et ma ſu päraſt, Liiſa,
Pean ſurema.

Kui mull' riiki antaks,
Nagu keisrile:
Kõike põlgaks mina ära,
Wõtaks, Liisa, sind!

Ei kõik ilma rõõmud
Wõi mind rõõmusta,
Sest et sa, mu Liisakene,
Kingad hauas nüüd.

Surm see on küll hirmus,
Mis kõik lõpetab,
Aga üksnes surma läbi
Saan su juure ma.

Armas Jumal taewas,
Saada inglid sa,
Kes mu kurwa hinge wiiwad
Liisa juure siit.

Rahwa suust.

137.

Saaks koju hing!
Ma ihkan isa kotta
Ja isa rinnale,
Siit tülikirrast ilmast ära tõtta
Ja jõuda rahusse!
Mul oli tuhat soowi minnes teele,
Üksainus neist on nüüd weel jäänud meele,
Ehk laiemaks küll läinud silmaring:
Saaks koju hing!

Saaks koju hing!
Ma näen ju õndsas aimus
Uut ilust isamaad

Ja tunnen õnniſt pärisoſa waimus,
Siin pole pärismaad!
Ju kewad läind, ja pääſukeſe tiiwad
Siit mäeſt ja oruſt üle koju wiiwad,
Ei pea teda wõrk ei liimiking:
Saaks koju hing!

K. Geroki järele J. Bergmann.

138.

Saaniga ſõitſin ma ſahinal
Külaſt läbi kiirega;
Ära mu kinnas ſiis kadus ſääl,
Läkſin kinnaſt otſima.

Talusſe ſisſe ma ſammuſin,
Wastu tuli neiuke.
„Neiu, kas nägid üht kinnaſt maas,
Ütle mulle, hellake?“

„Ei ole näinud,“ ta kostis mull',
„Tahan teistelt küſida.“
Neiu mult häbendes ära läks,
Pea tuli jälle ta.

„Külamees, keegi ſu kinnaſt ei näind,
Palun wõta wastu ſee!“
Kinda ma wõtſin ja ſõitſin ſäält,
Sinna jätſin ſüdame.

Sõites ſäält läbi ſiis iga kord
Oli minul äparduſt:
Rattapulk kadus wõi kukkus piits,
Ikka leidſin wiiwituſt.

„Iſa, oh kunas mull' talu ſaab,
Mil wõin tuua armukſe?

Neiu mul nägus ja lõbus on,
Tahab pea mehele!

Nägu tal naerul, tal walge pea,
Silmad hellad, siniſed;
Mõnuslik mini ſeſt neiuſt ſaab,
Talitab, mis tarwitſeb!"

M. Weske.

139.

Sauna taga tiigi ääres
Mängis Miku Manniga,
Püüdſid wäikſeid konnapoegi
Lõhkilöödud panniga.

„Kuule, Manni," ütles Miku,
„Eks ſee ole kena konn?
Ta wiſt ſelle ſuure konna
Wäike ſugulane on?"

„Rumal Miku", wastas Manni,
„Ei ſee ole päris konn:
Suurel konnal neli jalga,
Sellel ainult ſaba on."

140.

Sealt aiaſt, kus õitſewad rooſid,
Kui wangistult ſeisma jään teel,
Mul koſtſid nii iluſad helid;
Neil waimustult andus mu meel.
Neis kõlas kui õilmitſew elu,
Kui igatſew hingede hääl;
Neis kuuldus ka kaebaja walu,
Mis murtud on ſaatuſe wäel.

Kord muuſika nuttis, kord kaebas;
Ka rõõmu ta kuuldawal' tõi —
Mu ette ſääl awanes taewas,
Mis jäädawalt meelde mul' jäi.

Mahedalt, armſalt algas ta wiis,
Suikudes õrnalt unes näed ſiis.
Maguſat walu waldab mu rind.
Õilmitſew elu äratas ſind,
Kewade tundmus nooruſt ſul toob,
Looduſe ſündmus õrnuſt ſul loob,
Ükskord weel maitſe maguſuſt, ſuu;
Ükskord weel õitſeb kewadekuu.

141.

Sealt ju, mu kullake, paistab ſu maja;
Kuuled, kuis kutſub ſiit metſaſt ſind kaja:
Oh minu linnuke, oh minu kullake,
Kuid et tule ju, kuid et tule ju!

Näen ka ſääl majas ſu ſilmade ſära,
Nõidnud need ſilmad mu ſüdame ära.
Oh minu linnuke, oh minu kullake,
Kuid et tule ju, kuid et tule ju!

Sinuta igawus elus ja olus,
Linnud ſind kurdawad kuuſiku ſalus!
Oh minu linnuke, oh minu kullake,
Kuid et tule ju, kuid et tule ju!

Kadund on igawus, waatan ſu ſilma.
Päikene loojas ju, tule mu hõlma,
Oh minu linnuke, oh minu kullake,
Kuid et tule ju, kuid et tule ju!

E. R. Jakobſon.

142.

Säält Läänemere kalda päält
On kuulda Linda leinahäält;
Ta ohkab raskeſt ſüdameſt
Ja leinab kalliſt kaaſakeſt.

„Oh, Kalew, et nii wara ſa
Ju pidid ſurmas närtſima!
Ma olen üksi ilmas nüüd,
Ei olnud mul, ei ſinul ſüüd!

Mu pika leina piſarad
Su mängumuru täidawad,
Kus armſal ajal kõndſime,
Sääl lainetab nüüd tiigike.

Sääl mängis ükskord rõõmſasti
Su kõige noorem pojake,
Su kotkas ja ſu rauaſt rind,
Mu tuike ja mu peſalind.

Oh, Kalew, tule uueſt' ſa
Weel tedretütart koſima!
Kui kaua, kallis, tahad ſa
Küll kalmukambris wiibida?

Kui kuuled ſarwe pae päält
Ja wainult Wanemuiſe häält,
Siis kalmud katki purusta
Ja tõuſe uue jõuga!

Ei ſaa ſiis Linda leinama,
Ei ſilmawett woolama:
Siis ilmud uue iluga
Ja uuest' hõiskab Eestimaa."

Fr. Kuhlbars.

143.

See mäe otsa talu, tirallala,
Teeb südamele walu jne.

See talu aida wilus jne.
Seal magas Mari ilus jne.

Ma läksin aida taha jne.
Ja wõtsin saapad maha jne.

Ma tahtsin koputada jne.
Et Marit äratada jne.

Kui wana Juhan tuli jne.
Ja teiwas seljas oli jne.

Ta ütles: hoia, waras jne.
Kel aia teiwas paras jne.

Koer jooksis mööda küla jne.
Ja ajas mind seal taga jne.

Ma jooksin aida juurest jne.
Koer kinni haaras säärest jne.

Nüüd wana Juhan nutab jne.
Kes Mari ära wõtab jne.

144.

Siin, kus lained igawesti
Wastu kallast kohawad,
Kus need metsad mere kaldal
Muinasjuttu mühawad,
Kus see päike särasilmil
Sinu kodu kullatab,
Ehatütar õrnal pilgul
Õnnerahu kuulutab,
Kus see pikne põrutelles
Pilwerünkaid pillutab,

Julge laewnik kotka pilgul
Kauguſed kõik ſillutab:
Siin meil kaswab kallis kadu,
Kerkib kangelaste ſugu
Läänekalda kaitſejaks,
Iſamaa ilu hoidijaks!

145.

Siidi lipp ja hõbe purjed,
Kuldne laew läks merele. :,:
Laew ſee lainteſt randa jõudis,
Ankur lasti meresſe. :,:
Laewa pääl olid noored mehed,
Keda hüüti madrusteks. :,:
Sääl tuli imeilus neiu
Oma wenda otſima. :,:
Kuulge, kulla noored mehed,
Nägite minu wenda ſiin? :,:
Ütle, imeilus neiu,
Kuidas wend ſul wälja näeb? :,:
Wennal olid punapalged,
Lokis juuks ja kübar pääs. :,:
Ütle, imeilus neiu,
Mis ſina lubad leidjale? :,:
Eſimeſel ſiidi räti,
Teiſel kullaſt sõrmuſe. :,:
Kolmandale, nooremale
Luban iſeeneſe. :,:
Tahan talle eluajaks
Jääda purjepeſijaks. :,:

Rahwa ſuuſt.

146.

Sind ſurmani lüll tahan
Ma kalliks pidada
Mu õitſew Eesti rada,
Mu ilus iſamaa!
Mu Eesti wainud, jõed
Ja minu emakeel,
Teid kõrgeks kiita tahan
Ma ſurmatunnil weel!
Kuis, maa, nii hellalt kannad
Su lapſi käte pääl,
Neil annad leiba, katet
Ja wiimaſt aſet weel!
Tõeſt', armſam on mul olla
Su põues, Eestimaa,
Kui wõõral pinnal õnnes
Ja aus elada!
Kuis on ſu pojad wagad,
Nii waprad tugewad,
Su tütred nagu lilled,
Nad õitswad näguſad,
Ja ſinu tuul ja päike
Sind õnnel hoiawad,
Ja kõrge kotka tiiwad
Kuis hellalt kannawad!
Ja tihti ſiiski leian
Su ſilmis piſaraid!
Mu Eestimaa, oh looda,
Küll ajad muutuwad!
Meil tulewaſed tunnid
Weel toowad kinnituſt!
Käi kindlalt! nõua õiguſt!
Aeg annab arutuſt!

L. Koidula.

147.

Sitte oli kello kakſitoista öölla,
Meri muutus mustalla.
Horei, me noored meripojad!
Ilus oled, merilaine,
Ega ſuru meid paine!
Horei! me noored meripojad!
Meri meid ei häwita,
Fallera!!!

Mede kapteni huudeli hafſtekilda
Pojad, mürskü algama!
Horei! jne.

Mede kapteni huudeli hafſtekilda
Nouska, pojad, reiwamaan!
Horei! jne.

Kun me jõuame kord Italijan randa,
Kus on flikad reiwata!
Horei! me noored meripojad!
Ilus oled, merilaine,
Ega ſuru meid paina!
Horei! me noored meripojad!
Kus on flikad reiwata,
Fallera!!!

148.

Sääl Abjas, Wana-Karistes,
Kord elas ihne peremees.

See perel' halwast' ſüüa andis,
Ühe ſilgu laual' pandis.

Siis ſulane ſäält wihaga
Nüüd tuli ära tulema.

Ja wõeti teine ſulane,
Kes kawalam kui endine.

Kui ühe ſilgu ära ſõi,
Siis kukerpalli lõi.

„Pai perenaine, ſilmapilk
Too aidaſt weel üks teine ſilk,

Seſt ühel ſilgul ükſinda
On kõhus igaw elada!"

Siis perenaine rutuga
Läks aidaſt ſilku otſima.

Kui ſulane ſee ſilgu ſõi,
Weel hullemini uppi lõi:

„Kaks ſilku kõhus kaklewad
Ja teineteiſt ſääl kolgiwad!

Pai perenaine, luba ſa,
Et wõikſin ſaada kolmanda!"

Perenaine aita tõttis,
Kolmandama pütiſt wõttis.

Kui ſulane ſee ära ſõi,
Siis matsti wastu kõhtu lõi.

Nüüd perel hää on elada:
Kolm ſilku antakſ' korraga.

Kui kaks neiſt kõhus kaklewad,
Siis kolmas riidu lepitab.

Rahwalaul.

149.

Sõidaks kosja, pole saani,
Pole täkku toredat,
Pole lipsu kaela panna,
Pole kraega kasukat.

Võtaks naise, pole talu,
Pole raha koti sees. —
Pole muud kui paljas nimi,
Põlgtud nimi — saunamees.

Ja et meie aja neiud
Seda nime kardawad
Jään ma parem wanaks poisiks,
Saagu perenaisteks nad!

Ed. Wöhrmann.

150.

Süda tuksub tuks, tuks, tuks.
Mine lahti uks, uks, uks,
Et me lähme Mallega
Saarde kalu püüdema.
Hopsassa, Mallega
Saarde kalu püüdema.

Oh kui saaksin mina sääl —
Kõrge mere selja pääl
Malle kõrwal sõuada,
Ootaks wene jõuada.
Hopsassa, Mallega,
Ootaks wene jõuada.

Kui on hüwa päratuul,
Lendab wene nagu kuul,

Siis meil aega Mallega
Salajuttu westata.
Hopsſasſa, Mallega
Salajuttu westata.

Kui on kalad roogitud,
Jutud kokku räägitud,
Siis me lähme Mallega
Maale kalu kauplema.
Hopsſasſa, Mallega,
Maale kalu kauplema.

Koju tulles kiiresti
Wõtan Malle kaenlasſe,
Siis me lähme Lontowa
Pulmaehteid ostema.
Hopsſasſa, Mallega
Pulmaehteid ostema.

Rahwa ſuuſt.

151.

Tere nüüd, ſa kallis päew,
Sind on Jumal jälle annud,
:,: Ta on armuſt kannatanud
Ja weel elu pikendanud :,:

Tere ſa, kallis päew,
Tänu ſull' Jumal ſee armu eeſt!

Halleluuja, lauluga
Täna uueſt üles ärka;
:,: Sul on Jumal armu näitnud
Ja ſind rohkeſt õnnistand. :,:

Tere ſa jne.

Oma tänu-ohwriga
Palwes tema ette astu;
:,:Ta on helde, armuline,
Kes sind kaitses, kaitseb weel.:,:
Tere sa jne.

152.

Terwe wald oli kokku aetud,
Kihelkond kokku kutsutud,
Külalisi iga seltsi,
Mõisa herra prouagagi palutud.
Tõnni parajam peiu,
Kosind Mannikese endale,
Manni, noor neiu
Läheb Tõnnile mehele.

Pulmapidu ülitore:
Wiina wiiskümmend waati,
Pulmakraami kokku toodi,
Nõnda palju kui saadi.
Poisid, waadake,
Et ei joo end purju te
Neiud, karsked ka! —
Muidu teist küll naist ei saa.

Parte, anesid praeti
Ülle tuhande ära;
Terwe trobikond püssisi
Pulma auks teeb kära.
Hoi, ha pillid ka
Pange juba hüüdema!
Trai ra, trallala!
On aga mehed mängima.

Wennad, weeretage wiru waltſi,
Meie tahaks minna tantſima;
Tubliſt' helistage tuljakitantſi,
See paneb were kihama.
Hurra, Tõnni taat wiis
Manni memme tantſima.
Hõisſa, elada
Laskem noori, wanu ka!

F. Karlſon.

153.

Tiiu taſane ja helde
Oli armas minule:
Pea õitſes, pea närtſis,
Oitſes, närtſis ſurmale!

Nõnda ruttab rõõm ſiin ilmas,
Ülürikeſe elu ſees,
Täna päew meil paistab ſelgeſt
Homme juba pilwed ees.

Kerge muld nüüd katku kinni
Minu kalliſt armukeſt,
Lilled õitsku haua kalmul,
Õõbik laulgu haledaſt.

Aga Tiiu õitſeb jälle
Taewa iſa aia ſees:
Jõua aeg ja wii mind ſinna,
Kus meid ſurm ei lahuta!

Rahwa ſuuſt.

154.

Tule nüüd, tule nüüd hõiskama,
Oh sõbrakene, ühes minuga!
Kõlagu, elagu lauluhääl
Nii maa kui mere pääl.

Jah, ilm on ilus, hääl on hää
Rind on rõõmus, soe on pää,
Keha kerge nii kui kuul,
Jalg nii tuline kui tuul.

Oh kui kauniſt linnukeſed laulwad,
Süda hakkab hüppama!
Kui mu kõrwad iial seda kuulwad,
Läheb suu mul heliſema ka.

K. A. Herman.

155.

Tule koju, armuke,
Kulla kallis piigake.
Tule koju!
Mul on kodus kambrike,
Kena, waikne,
Armukaunis peſake.

Millal meie pulmad teeme?
Ai-li-lu-li-lu-li!
Millal wõin ma kosja sõita?
Ai-li-lu-li-lu-li!
Kewadel, kui häälitseb lind,
Kewadel — siis ootan ma sind!

Rahwa suust.

156.

Tule, tule, tuike,
Kuku minu kaenlasse!
Rõõm sind täitku,
Mulle näitku
Sinu silm end lahkeste.

Rohkeste end rõõmustan,
Kui sind iial näha saan;
Sinu ligi
Tööd ja higi
Walu, waewa unustan.

Iga päew mu ihaldus
Sinu järele on uus.
Sind ma nõuan,
Sulle jõuan
Sinu on mu armastus;

Sinust mõtleb minu meel,
Sulle laulab lustil keel;
Päewal, öödel,
Seisul, töödel
On su pilt mul silma eel.

Kui siis mulle tuled sa,
Kaenlasse sind wõtan ma!
Oh sa wilu,
Seda ilu
Siis mu õnn on otsata!

K. A. Hermann.

157.

Tähekene, miks sa wilgud,
Miks sa nõnda wirwendad?
Sinu püsimata pilgud
Hingesse mull' tungiwad.

Kui on wabad õhtutunnid,
Sind mu silmad otsiwad;
Sa mind igatsema sunnid,
Oma juure meelitad.

Oma wiimsel elu-õhtul
Sinu poole waatan ma;
Oma wiimsed õhkamised
Taewaruumi saadan ka.

W. Jürisson.

158.

Tähtede taga kord koidab sul taewas,
Ootus ja lootus sääl täide sul läeb!
Mis sa siin kannud ja kannatand waewas,
Kõik sääl sust igawest maha siis jääb.

Tähtede taga, sääl wajub kõik wale,
Sääl näed, mis tumedaks teinud on ilm,
Kurbuse järel' peab läikma su pale,
Õndsamas rõõmus siis särab su silm.

Tähtede taga sul lehwiwad palmid
Taewalist karastust, rõhutud rind,
Jumala inglite kiitusе salmid
Rahusse saatwad sind, wäsinud hing.

Saksa keelest M. Kampmann.

159.

Töistre Tõnu tore mees,
Toredam weel täkk tal ees,
Sõidab uhke saaniga
Läbi külatänawa.

Lumi tuiskab, lumi keeb,
Hobu hirnub, nalja teeb . . .
Külaneiud näguſad
Wahiwad ja wahiwad.

Aga Tõnu iſe teab,
Kus ta täku kinni peab:
Sõidab Metſaperesſe
Kosja minu neiule.

Rumal Tõnu! Rahaga
Annit ſina küll ei ſaa.
Ainult pika nina ſaad,
Mosſis koju traaweldad!

Ed. Wöhrmann.

160.

Uhti-uhti uhkesti,
Wiiſk läks Tartuſt Wiljandi,
Kaaſas põis ja õlekõrs,
Peenike ja pikk kui õrs!
Ees oli Emajõe ſuu,
Seepäraſt peeti tubli nõu.

Kõrs ſiis heitis pikali,
Sillakene walmiski;
Wiiſk aga hüüdis: „Sild on hea!
Mina ſammun üle pea!“
Astus ſammu, astus kaks
Kõrrekene katki: praks.

Põnnadi, põnnadi, hüppas põis,
Naeris, mis ta naerda wõis!

„Näe nüüd, kuidas rumalad
Uppusiwad mõlemad!"
Tõmbas ennast hinge täis
Ja — karplauhti lõhki käis!

A. Piirikiwi.

161.

Uinu, mu laps! Oh maga marjaoks!
Puu peidust tuleb uneke
Ja kaldub sinu kätkisse.
:,: Uinu, mu laps! :,:

Uinu, mu laps! Oh maga, marjaoks!
Tuul mängib tamme okstega,
Ei jõua tamme liiguta!
:,: Uinu, mu laps! :,:

Uinu, mu laps! Oh maga, marjaoks!
Saa õitsewaks kui lehekuu
Ja tugewaks kui tammepuu!
:,: Uinu, mu laps! :,:

Rahwa suust.

162.

Waatke, kuidas hommik koidab
Idas ilul hiilgawal,
Kuidas ehatähti loidab
Kuldsel helgil kumawal,
Kuidas hellad koidukäed
Sõlmitud on säralla,
Alla hüüdwad taewawäed:
:,: Ärka üles, isamaa! :,:

Waatke, kuidas kuldne eha
Läigib wastu lainetes,
Ta on widewiku wiha
Wõitnud ära walguſes.
Helendawal Eesti pinnal
Warjutus nüüd wõimata;
Nõnda hüüdke tukswal rinnal:
:,: Ärka üles, iſamaa! :,:

Waatke kaste-tilgakesta
Piſarates kõrre pääl,
Kuna jälle juttu westa
Õilmel ſoowib õilme hääl.
Et ju nutu-aeg on mööda,
Kastehelm wõib kuuluta:
Ära karda enam ööda:
:,: Ärka üles, iſamaa! :,:

Ärgakem ſiis, Eesti pojad,
Eesti tütred, ühtlaſi,
Ehitagem Eesti kojad
Lilledega lahkesti!
Juba juurdub tõe-idu
Wabastatud wallaſſa
Pühitſema priiuspidu:
:,: Ärka üles, iſamaa! :,:

163.

Waikne, kena kohakene,
Kõige kallim ſurmani!
Minu iſamajakene
Meeles minul alati!

Minu isamajakene,
Linnupesa sarnane;
Sest ma nagu linnukene
Igatsen ta järele!

Selge allikas sääl jookseb,
Säält ma lapsepõlwes jõin;
Kenas koplis paju õitseb,
Sealt ma pajupilli tõin!

Õues sirge kask sääl seisab,
Temast magust mahla sain;
Alias õunapuuke õitseb,
Säält ma maitswat õuna sõin!

Waikne, kena kohakene,
Kõige kallim surmani!
Armas isamajakene
Meeles minul alati.

M. Körber.

164.

Waikne öö, oh kalla sa
Oma taewarahu ka
Minu südamesse nüüd,
Kui ma olen jätnud tööd.

Ju tähed kaunist paistwad,
Mind kaugelt terwitawad:
Ma teie juure saada ka igatsen.

Tasast, armast kandlehäält
Taewa paradiisist säält
Puhub waikne tuuleõhk;
Otsa lõpeb minu ohk.

Jah, armſad tähed, paiſtke,
Mind kaugelt terwitage:
Ma teie juure ſaada ka igatſen.

Saksa keelest P. Abel.

165.

Wares waga linnukene
Lendas linna uulitſale,
Säält tema lendas katuſele
Körtſi mamma matuſele.

Ketras, ketras kelle ratas?
Wanamoori wokiratas;
Willad wakas, takud lakas,
Kotikangas kuke nokas.

Wares tegi ſuured joodud,
Kutſus kokku kogu linnud;
Kulli ta ei kutſund mitte —
Kull oli kuri kiskumaie:

Kiskus lõhki lõo lõuad,
Pääſukeſe pärjapaelad.
Hiired lõnga lõkſutawad,
Pärjapaelu parandawad.

Eit mind käskis heietada,
Taat mind takku torgutada;
Ei mina wiitſind heietada,
Tahtnud takku torgutada.

Ma wiin willad wirga kätte,
Takud targa naiſe kätte:
Wirk teeb willaſt wiiſupaelad,
Tark teeb takuſt tanupaelad.

Rahwalaul E. Ü. S. „Weljesto“ laulude kogust.

166.

Waprad wennad, kallid kaimud,
Örnad õekſed,
Töſtkem pääd weel muiſtſed waimud,
Taara taimek'ſed!
Kuulge, kuidas kaaſik kajab
Taara mäela,
Wanemuine wõitu ajab
Ime wäela.
Taara mägi õitſeb ilus
Sala ſahinal,
Wanemuine wõſa wilus
Rõõmu tuhinal:
Lindal weime wakka walmib
Kalli kaaſale.
Rahwal rikkuskrooni palmib
Laial laenella.

Waatkem Eesti poege ſilmas
Priius ſätendab,
Nüüdſe Eesti waimuilmas
Lehtkuu naeratab!
Juba lõõwad pungad lahti
Hariduſe puus;
Oh mis ilus walguſt wahti
Päewa tõuſu ſuus!

J. Rotalia.

167.

Weel kaitſe, kange Kalew, oma lapſi,
Ja õpeta neid wahwaſt wõitlema.
Ning Linda, ema, õrnu wõſukeſi
Weel ikka kaswata ja koſuta.

Ja priius kuldne, saada hiilgwat läike
Weel üle püha, kalli kodumaa.
:,: Oh wiibi weel, :,: et sinu kotkatiiwad
:,: Ka waimu kütked eesti rahwalt wiiwad! :,:

A. Kaljuwald.

168.

Wennad, wõtkem wahwast laulda,
Laulgem rõõmsast südamest!
Mets ja maa ja meri kõlab,
Kõlab lahkeist lauludest.

Mis wõib mõnusam weel olla,
Mõnusam kui lauluhääl!
Laulgem õues, laulgem laanes,
Laulgem Eesti kingu pääl!

Eesti laul, sa kõla waljust
Üle metsa, üle maa,
Pilksel pimel, kurjal ajal,
Elu küünal ole sa! —

Oh et ära läinud wennad,
Põraks jälle tagasi,
Seoks laululõngad ühte,
Mis on läinud laiali! —

F. Kuhlbars.

169.

Wändra jõe haljal kaldal
Kerkib küngas puude all,
Liiwasõmer teda matab,
Haljas muru teda katab,
Keda leinab Eestimaa.

Rändaja ſääl ſilmaweega
Kaebab künka ääreſſa:
„Oh, miks lahkuſid ſa ära,
Oh, miks läkſid meiſt nii wara?
Poolel jätſid Eesti töö!“

Leske kaebab piſar palgil,
Langeb künka najale:
„Kodus laste nutukiſa:
Kunas tuleb koju iſa,
Wõtab Linda põlwele?“

„Mil ſiis jõuab koju kaaſa,
Lapſi hüüdma naerule?
Tule koju, armastaja!
Pooleli on jäänud maja,
Leſk ja lapſed warjuta!“

Kuula, ladwult waikne kahin
Hüüab hilju: „Rändaja!
Heldeſt' ehita mu maja,
Waigista ſa nutukaja,
Edenda mu Eesti tööd!“

Wastu kostab kahinale
Kõik ſee Eesti mets ja maa:
„Heldeſt' ehita mu maja,
Waigista ſa nutukaja,
Edenda mu Eesti tööd.“

W. Weske.

170.

Ära ilmal walu kaeba,
Ära kaeba piſaraid;
Ilm ei uſu, et ſa eluſt
Nopid ainult ohakaid.

Kui ka ilm näed sinu walu,
Usu, tal on raudne rind;
Küll ta pilkama ja naerma
Igatahes walmis sind.

Kaeba õhtul kuldse kuule,
Ütle hõbetähtele, —
Neil on osawõtlik süda
Sinu wastu täieste.

Kuldne kuu lööb kahwatama,
Kurwalt kõnnib taewa all,
Tähed hõbehelgil hüüdwad:
„Looda, õnn weel saadawal!“

O. Groschmidt.

171.

Õieke, õieke,
Ära nii hellasti õilmitse!
Lilleke, lilleke,
Kiire on kaduma kewade!
Köidab kord külmade uha mind,
Täna weel wõidab mind luha pind:
:,: Ülürike elu, sind teretan ma :,:
:,: Õilmetega! :,:

Lõoke, lõoke,
Oiskamist unusta aegsaste!
Linnuke, linnuke,
Salaja sammumas sügise!
Saagu siis seotud korra keel,
Suwewiis südames, hõiskan weel!
:,: Ülürike elu, sind teretan ma :,:
:,: Lauludega! :,:

Põueke, põueke,
Tungi ſu tukſumiſt tagaſi!
Inime, inime,
Tiiw pandud aastale õlale!
Magus jah, magada mullaſſa:
Täna weel laske mind hõiſata!
:,: Ülürike elu: weel hoiab ta mind —:,:
:,: Heliſe, rind! :,:

L. Koidula.

172.

Õrn ööbik, kuhu töttad ſa
Nüüd lahkel lehekuul?
Kas mõiſa aias hõiſata
Sa tahad rooſipuul?
Wõi metſas toorel toomingal
Saab hüüdma ſinu ſuu,
Kui tähed hiilg'wad taewa all
Ning walguſt walab kuu?

Ei mõiſa aias hõiſata
Wõi laulu minu rind,
Seſt wanemate werega
On wäetud ſee pind!
Ka metſas toorel toomingal
Ei hüüdma ſa mu huul
Waid talupoja akna all'
Sääl pühal pärnapuul.

Kui jõuab õnnis ſuine öö,
Siis laulan talle ma,
Et unuks meeleſt päewatöö,
Jääks rahul magama.

Kõik öö siis hääled heljuwad
Ta kauni kambri sees,
Ning unenäod iluſad
Tal seiswad silme ees.

Kui aga taewas kumab koit,
Ja kaob pime öö,
Siis lauldes tõuſeb priius loit
Ja waob orjawöö,
Seſt idataewa serwalla
Ju näha koidutuld,
Ja uuel ilul särama
Lööb Eesti oma muld!

G. Dis.

173.

Üks ainus kord weel tahaks
Su silmi waadata,
Üks ainus kord, üks ainus kord
Su hääle maguſt kõla
Weel korra kuulata.
Üks ainus kord, mu armas,
Weel mulle laula ſa,
Üks ainus kord, üks ainus kord.

Üks ainus kord, mu armas,
Weel mulle laula ſa,
Üks ainus kord, üks ainus kord.
Oh ſinu laulu kuuldes
On õnnis ſureda.
Üks ainus kord, mu armſam,
Weel mulle laula ſa,
Üks ainus kord, üks ainus kord.

Anna Haawa.

174.

Üks kask meil kaswas õues
Just maja ukse ees,
Ta oli lapsepõlwes
Mu armas seltsimees.
Ta andis wilu, warju,
Ta mahl mind kosutas,
Ta kohin sagedasti
Mu südant rõõmustas.

Kui suureks sain, siis pidin
Ma kaest lahkuma,
Siis tahtsin wiimast korda,
Ta all weel istuda;
Ta lehed kohisesid,
Kui lausuks salaja:
Jää, sõber, isamaale,
Siit leiad rahu sa!

Nüüd olen kodust kaugel
Ma mõnda waewa näind
Ja mõni kallis lootus
On minul tühja läind.
Ei kase kohin taha
Mu meelest kaduda,
Waid kostab mulle kõrwu:
Siit leiad rahu sa!

K. E. Malm.

175.

Üks paigake siin ilmas on,
Kus warjul truudus, arm ja õnn,
Kõik, mis nii arm siin ilma pääl,
On pelgupaika leidnud sääl.

Kas ema ſüdant tunned ſa?
Nii õrn, nii kindel, muutmata
Ta ſinu rõõmuſt, rõõmu näeb
Su õnnetuſeſt oſa ſaab.

Kui inimeste liikuwat
Au, kiituſt, ſõpruſt tunda ſaad,
Kui kõik ſind põlgwad, wihkawad,
Kui uſk ja arm ſuſt langewad,

Siis ema ſüda ilmſiks läeb,
Siis weel üks paik ſul üle jäeb,
Kus nutta julged igal a'al,
Truu, kindla ema rinna na'al.

Mõnd kalliſt ſüdant kaot'ſin,
Mis järel nuttes leinaſin,
Aeg andis teiſe tagaſi:
Ei emaſüdant — iialgi.

L. Koidula.

176.

Ükſinda armaſtan, Jaanike, ſind.
Tuhat kord terwitan, Jaanike, ſind.
Mõteldes ſinu pääl' walwanud olen ma
Mõni öö uneta, Jaanike, ae!

Läkſid ſa mere pääl', Jaanike, ae!
Hüüdis mu hale hääl: Jaanike, ae!
Meri on armuta, ära ſa merele
Uſu end, armuke, Jaanike, ae!

Kosjas küll käidi mul, Jaanike, ae!
Aga ma truuks jäin ſull', Jaanike, ae!
Koſigu teiſi nad! Sinule ükſinda
Lähen ma lustiga, Jaanike, ae!

M. Weske.

177.

Ükſinda, ükſinda
Pean wõõrſil rändama!
Piſar läigib leinalaugel,
Kaunis iſamaa on kaugel,
Kaugel ilus iſamaa.

Iſamaa, iſamaa!
Millal ſaan ſu pinnale?
Millal paiſtwad ſinu mäed,
Wõtwad kaisſu ſinu käed,
Kes ſind ootab nutugu?

Nutuga, nutuga!
Pean wõõrſil rändama!
Ei ſiin emakeelt ma kuule,
Ei mu mõte lusti luule:
Kaugel helde emakeel!

Emakeel, emakeel,
Ainult ſinul ema meel!
Wõõral keelel pole wõimu,
Pole lõbuſt laululõimu:
Wõõras keel on armuta!

Armuta, armuta
Pean wõõrſil rändama!
Ei mind köida wõõras ilu,
Wõõras päikſepaiste, wilu:
Arm on ainult kodumaal!

Kodumaal, kodumaal!
Sääl ma rändan rõõmu ra'al!
Sääl mul lahked laulud liik'wad,
Lillenupud nurmel kiik'wad,
Õitswal aaſal iluſal!

A. Grenzſtein.

178.

Üles, üles, hellad wennad,
Üles, üles!
Sõidame nüüd Sõõrumäele,
Üles!
Sääl me ſööme ſõsterida,
Üles, üles!
Paugutame pähkelida,
Üles! Üles!

Sääl me rõõmus rõkatame,
Üles, üles!
Laulu lahket lakſutame,
Üles!
Sääl on meeled meſitſemas,
Üles, üles!
Südamed ſääl ſüttinemas,
Üles! Üles!

Siſukord:

Nr.		Lht.
1.	Aeg kaob kiirelt, ligemale liigub	3
2.	Ambroſius on ladna mees	3
3.	Ants läks naiſt koſima	4
4.	Ants oli aus ſaunamees	5
5.	Armukene, miks ſa mures	5
6.	Eesti, mu armas, kallis kodumaa	6
7.	Eesti pojad, edaſi	7
8.	Eestimaa, mu iſamaa	7
9.	Eeſtlane olen ja eeſtlaſeks jään	8
10.	Kaunistagem eesti kojad	9
11.	Ei ſaa mitte waiki olla	10
12.	Hele täht, ſa waikſelt wilgud	11
13.	Hellad wennad, aſtkem kokku	12
14.	Hinge hellal igatſuſel	13
15.	Iſamaa hiilgawal pinnala paistab	13
16.	Iſamaa ilu hoieldes	14
17.	Juba kaſe ladwalt lehed langwad	14
18.	Juba kui ma karjas käiſin	15
19.	Juba lõõrib lõokene	16
20.	Jumalaga, kohaw laani	17
21.	Juſt nagu torm ja pikſe hääl	18
22.	Jõe kaldal istub kalamees	19
23.	Jõua ju kaugelta	19
24.	Jüri tuli müüritöölt	20
25.	Kaljuwald mu iſamaa	21
26.	Kallis Mari, kaugel elad	21
27.	Kas tunned maad, mis Peipſi rannalt	22
28.	Kaunimad laulud pühendan ſull'	23
29.	Kel kannel on	24
30.	Ketra, Liiſu, memme tütar	25
31.	Kewade kaunimal õitsmiſe ajal	26

32. Kewade on kuulus mees 27
33. Kewadisel koidu a'al 28
34. Kiigu, mu paadike, kiigu wee pääl' . . 28
35. Kilks, kolks! koodid löövad 29
36. Kord elas mölder weski pääl 29
37. Kord ma Peipsi piiril käisin 30
38. Kostke, laulud, eesti keeles 32
39. Kui kallist kodust läksin 34
40. Kui Kungla rahwas kuldsel a'al . . . 34
41. Kui kuuled oma kangelastest 35
42. Kui ilma sünnib inime' 36
43. Kui ma mõtetega saaksin 38
44. Kui mina alles 39
45. Kui mina olin wäiksekene 40
46. Kui mu kallist isa talu 41
47. Kui mühinal helide lainetus kajab . . . 41
48. Kui on kadund kodumaalt 42
49. Kui Oru weskist mööda läen. 43
50. Kui röömus on mu meel 44
51. Kui sa tuled, too mull' lilli 46
52. Kui siit pilwe piirilt alla waatan . . . 46
53. Kui toonekurg mul poja töi 47
54. Kui weel wanaisake 48
55. Kui wärawast wälja me astsime . . . 49
56. Kui öösik laulu lakstutab 50
57. Kuku sa kägu kulda lindu 52
58. Kuldrannake 52
59. Kuldne õhtupäike 53
60. Kurwal meelel könnin mina 54
61. Kus on, kus on kurwa kodu 54
62. Kus pidu iial peetakse 55
63. Kus Põhja lahe kohiseb 55
64. Kus sa käisid, kus sa käisid, sokukene . . 56
65. Kus wiibid sa 57
66. Kuula, kui naabri Mari laulab 57
67. Kuule, kuidas hääli elab 58
68. Kännu kukk tuli toast wälja 58
69. Körges kõlagu Eesti poegade ausus . . 59
70. Körtsist nüüd wälja jah tulen just ma . 60
71. Küll kurblik on poissmehe elu 60
72. Küll on kena kelguga 62

Nr.		Lht.
73.	Küll oli ilus mu õieke	62
74.	Laske sisse märdisandid	63
75.	Laulge, poisid, laulge, peiud	64
76.	Lauluke	64
77.	Leidis nõmmelt poisike	65
78.	Ma könnin hilisel õhtul	66
79.	Ma mäletan üht kena laulu	66
80.	Ma nägin orus lillekest	67
81.	Ma olin rõõmus laulumees	67
82.	Ma olen wäike karjane	68
83.	Ma saewoskis täna	69
84.	Ma sõuan merel ja sõuan	70
85.	Ma waatsin paadist kiikriga	70
86.	Maarahwa, talupoege waba maa	71
87.	Mats alati on tubli mees	72
88.	Me pruudipärga punume	73
89.	Me teretame kõiki nii lahkesti nüüd	73
90.	Meil aiaäärne tänawas	74
91.	Meil käib üks ringilaul	75
92.	Metsa läksid sa ja metsa läksin ma	75
93.	Metsas seisis maasikas	76
94.	Miks sa nutad, lillekene	77
95.	Minu isa ütles mulle	77
96.	Minu kallis isamaja	79
97.	Mingem üles mägedele	80
98.	Mis sa nopid, neiukene	81
99.	Mu isamaa armas	82
100.	Mu isamaa, mu õnn ja rõõm	82
101.	Mu kallim ülewal kambris sääl	83
102.	Mu kodune kohake, kena ja waik	84
103.	Mu meeles seisab alati	85
104.	Mu süda mul kerkib ja keeb	86
105.	Mul' lapsepõlwes rääkis	87
106.	Mu mõttes on üksainuke	87
107.	Mul oli ilus isamaa	88
108.	Mul ukse küljes wäike kell	89
109.	Muru Hansu ainus ingel, kaasike	90
110.	Mustlaseks ma olen sündinud	91
111.	Mäe otsas kaljulossis	91
112.	Möldri neiu maja ees	92
113.	Mõtle mu pääl, kui rõõmu elu elad	93

Nr.		Lhk.
114.	Nagu linnu tiiwul	93
115.	Neiu nii lõbus, nii lahke ja noor	94
116.	Neiu punasuukene	95
117.	Nii mina, neiuke, sinule laulan	95
118.	Nii tugewad kui kaljud suures meres	96
119.	Noor olla, on kewadet rinna sees kanda	96
120.	Nüüd järw on wait ja linnud unes	97
121.	Nüüd waimustus wabastand wallale	97
122.	Nüüd walju talwe walitsus	98
123.	Oh kaljuwald	99
124.	Oh kuusepuu, oh kuusepuu	100
125.	Oh laula ja höiska	100
126.	Oh sa röömulik, oh sa öndsalik	101
127.	Oh seda elu ja önne	102
128.	Oh wõiksin ma linnutiiwul	103
129.	Oh, ütle, armas tütrele	104
130.	Oleksin laululind	105
131.	Pea õitswad roosid, pea õitswad lilled	105
132.	Pidu hakkab, pidu hakkab, pai eidekene	106
133.	Priius, kallis anne	107
134.	Puhake, parimad pojad	108
135.	Püha öö, önnistud öö	109
136.	Roosililled õitswad	109
137.	Saaks koju hing	110
138.	Saaniga sõitsin ma sahinal	111
139.	Sauna taga tiigi ääres	112
140.	Säält aiast, kus õitsewad roosid	112
141.	Säält ju, mu kullake, paistab su maja	113
142.	Säält Läänemere kalda päält	114
143.	See mäe otsa talu, tirallala	115
144.	Siin, kus lained igawesti	115
145.	Siidi lipp ja höbe purjed	116
146.	Sind surmani küll tahan	117
147.	Sitte oli kello kaksitoista öölla	118
148.	Sääl Abjas, Wana-Karistes	118
149.	Sõidaks kosja, pole saani	120
150.	Süda tuksub tuks, tuks, tuks	120
151.	Tere nüüd, sa kallis päew	121
152.	Terwe wald oli kokku aetud	122
153.	Tiiu tasene ja helde	123
154.	Tule nüüd, tule nüüd höiskama	124

Nr.		Lhk.
155.	Tule koju, armuke	124
156.	Tule, tule, tuike	125
157.	Tähekene, miks sa wilgud	125
158.	Tähtede taga kord koidab sul taewas	126
159.	Töistre Tönu tore mees	126
160.	Uhti-uhti uhkesti	127
161.	Uinu, mu laps	128
162.	Waatke, kuidas hommik koidab	128
163.	Waikne, kena kohakene	129
164.	Waikne öö, oh kalla sa	130
165.	Wares, waga linnukene	131
166.	Waprad wennad, kallid kaimud	132
167.	Weel kaitse, kange Kalew, oma lapsi	132
168.	Wennad, wõtkem wahwast laulda	133
169.	Wändra jõe haljal kaldal	133
170.	Ära ilmal walu kaeba	134
171.	Õieke, õieke	135
172.	Õrn ööbik, kuhu tõttad sa	136
173.	Üks ainus kord weel tahaks	137
174.	Üks kask meil kaswas õues	138
175.	Üks paigake siin ilmas on	138
176.	Ükfinda armastan Jaanike sind	139
177.	Ükfinda, ükfinda	140
178	Üles, üles, hellad wennad	141

10.–

R

1.50/1.00

RM. 10